

Επιμελήσασθε τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν

ΑΡΧΑΙΟΙ

Λεξικόν

ΕΛΛΗΝΕΣ ΛΥΡΙΚΟΙ

ΚΑΤ' ΕΚΛΟΓΗΝ ΕΚΔΟΘΕΝΤΕΣ

μετὰ μαθητικῶν ὑπομνημάτων

ΥΠΟ

Δ. Κ. ΖΑΓΓΟΓΙΑΝΝΗ

Ἀνατύπωσις τῆς Α'. ἐκδόσεως

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

44— Ὀδὸς Σταδίου—44

1903

Πᾶν γνήσιον ἀντίτυπον φέρει τὴν σφραγίδα τοῦ Βιβλιο-
πωλείου τῆς «Ἐστίας».

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΛΕΩΝΗ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τὸ τελευταῖον ἀπὸ 9 Σεπτεμβρίου 1897 πρόγραμμα τῆς παρ' ἡμῖν μέσης ἐκπαιδεύσεως, ἀναγράφαν ἐν τῇ γ'. τοῦ γυμνασίου τάξει τὴν ἐρμηνεῖαν ἀρχαίων Ἑλλήνων λυρικῶν ποιητῶν, σπουδαίαν καθ' ἡμᾶς γε ἀνεπλήρωσεν ἔλλειψιν τῆς περὶ τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ γράμματα σπουδῆς τῆς εἰς τὰ γυμνάσια φοιτώσης νεολαίας ἡμῶν. Πρότερον οἱ μαθηταὶ ἡμῶν ἀπελύοντο τῶν γυμνασίων, οὐδεμίαν σχεδὸν ἔχοντες ἔννοιαν τῆς λυρικῆς ποιήσεως καθόλου, ἅτε τοσοῦτον μόνον γευόμενοι αὐτῆς, ὅσον ἐπέτρεπεν ἡ ἐρμηνεία τῶν ὀλίγων χορικῶν ᾠσμάτων τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν δραμάτων καὶ τῶν ὀλίγων ᾠδῶν τοῦ Ὀρατίου. Καὶ ὅτι μὲν τοσαύτη μόνον ἀνύγνωσις λυρικῶν ποιημάτων δὲν εἶνε ἀρκετὴ, ὥστε οἱ μαθηταὶ νὰ κτῶνται ἀπὸ ταύτης σαφῆ γνῶσιν τοῦ εἴδους τούτου τῆς ποιήσεως καὶ τὰ ἄλλα δὲ ν' ἀποκομίζωσιν ὠφελήματα, ἃ τις εὐλόγως δύναται νὰ προσδοκᾷ παρ' αὐτῆς. τοῦτο, νομίζω, δηλον παντί. Ἀλλὰ καὶ ἄλλως ἢ τῶς γινομένη ἐκλογή τῶν ἐρμηνευομένων ἐν ταῖς γυμνασίοις ἡμῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ποιητῶν ἠστόχει τοῦ ὀρθοῦ συνέβαινε δηλαδὴ κατὰ ταύτην νὰ ζητῶμεν, ἵνα οἱ μαθηταὶ ἡμῶν κτῶνται ἔννοιαν τῆς λυρικῆς ποιήσεως τὸ μὲν ἐκ ποιημάτων οὐχὶ ἀκραιφνῶς λυρικῶν, τὸ δὲ

ἐκ τοιούτων μὲν, ἀλλὰ γεγραμμένων ἐν γλώσση πολὺ μᾶλλον αὐτοῖς ξένη ἢ ἡ ἀρχαία ἑλληνική καὶ ὑπὸ ποιητοῦ μιμησαμένου ἐν τοῖς πλείστοις τὰ ἀθάνατα καὶ ἀνέφικτα ἔργα τῶν προγόνων ἡμῶν λυρικῶν ποιητῶν. Ὡστε κατὰ ταῦτα καὶ κατὰ τὸ ποιὸν τὰ ποιήματα, δι' ὧν οἱ μαθηταὶ ἡμῶν τέως ἐγνώριζον τὴν λυρικὴν ποίησιν, δὲν ἦσαν καὶ πρὸς τοῦτο ὅλως κατὰλληλα, καὶ πρὸς τὴν ἐπίτευξιν τῶν ἄλλων τῶν διὰ τῆς ἀναγνώσεως λυρικῶν ποιημάτων ἐπιδιωκομένων σκοπῶν.

Οὗτοι συντόμως εἶνε οἱ λόγοι, δι' οὓς εὐθύς ἐν ἀρχῇ εἶπομεν, ὅτι τὸ τελευταῖον πρόγραμμα ἀνεπλήρωσε σπουδαίαν ἔλλειψιν τῶν προτέρων αὐτοῦ, ἀναγράψαν ἐν τῇ τρίτῃ τοῦ γυμνασίου τάξει τὴν ἐρμηνεῖαν λυρικῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ποιητῶν· ἀλλ' οὕτω τοῦτο ἐπλήρωσε καὶ πόθον, ὃν ἀπὸ πολλοῦ εἶχον τὸ πρῶτον ὡς φιλόλογος, εἶτα δὲ καὶ ὡς παιδαγωγικός. Τοιοῦτον δὲ πόθον πάλαι ἔχων ἐν ἐμοί, πάλαι ὡσαύτως εἶχον ἐν νῶ καὶ τὴν ἰδέαν ἐκδόσεως συλλογῆς ἀρχαίων Ἑλλήνων λυρικῶν προωρισμένης ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν διὰ τὴν ἐν τῷ γυμνασίῳ ὑπὸ τῶν ἡμετέρων μαθητῶν ἐρμηνεῖαν αὐτῶν, καὶ διὰ ταύτην μόνον. Ὅτε δ' ὁ πόθος μου ἐκεῖνος ἐπραγματώθη, ἤρχισα σχεδὸν ἅμα καὶ νὰ παρασκευάζω τὴν πρὸ πολλοῦ μελετώμενην μαθητικὴν ὄντως ἐκδοσιν συλλογῆς ἀρχαίων Ἑλλήνων λυρικῶν.

Διὰ ταύτης, ὡς καὶ διὰ τῶν μέχρι τοῦδε λεχθέντων περὶ αὐτῆς ὑπεδήλωθη, σκοπῶ πρῶτον νὰ παράσχω τοῖς μαθηταῖς κείμενον ἀρχαίων Ἑλλήνων λυρικῶν ταῖς ἀνάγκαις αὐτῶν ὅλως στοιχοῦν, ἢτοι περιέχον ὕλην τοσαύτην καὶ τοιαύτην, ὅσῃν καὶ οἶαν πρέπει καὶ δύνανται οὗτοι τό γε νῦν νὰ ἐρμηνεύωσι κατὰ τὰς γυμνασιακὰς αὐτῶν σπουδὰς.

Ὅ,τι δευτέρον σκοπῶ εἶνε νὰ παράσχω τοῖς μαθηταῖς

ὡσαύτως καὶ διὰ τῶν ὑπομνημάτων καὶ δι' ἄλλων μέσων, περὶ ὧν εὐθὺς ἐρῶ, τὰς ἀναγκαίαις αὐτοῖς ἐπικουρίας πρὸς τὴν ὀρθὴν μετάφρασιν καὶ τὴν πρώτην πραγματικὴν κατανόησιν τοῦ αἰεὶ ἐρμηνευτέου ποιήματος.

Περὶ τοῦ πρώτου περιττὸν ἐνθάδε διὰ μακρῶν νὰ εἶπω, καθόσον τὰ ἀναγκαῖα ἐλέχθησαν ἐν ταῖς ὀδηγίαις διὰ τὴν ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς σχολείοις καὶ γυμνασίοις διδασκαλίαν τῶν ἀρχαίων Ἑλληνικῶν, ἃς τὸ ἐπὶ τῆς Παιδείας Ὑπουργεῖον ἐξέδωκεν. Ἐν σελ. 128-9 τούτων γίνεται λόγος περὶ τούτου, τίνες τό γε νῦν δύνανται νὰ εἶνε οἱ ἐρμηνευτέοι ἀρχαῖοι Ἑλληνες λυρικοὶ ποιηταὶ καὶ τίνα τούτων ποιήματα πρέπει νὰ προτιμῶνται, ἵνα ἡ ἐρμηνεία τούτων κατορθώσῃ τοὺς σκοπούς, οὓς τό γε νῦν δύναται τις νὰ προσδοκᾷ παρ' αὐτῆς. Ταῦτε δὲ τὰ ποιήματα ἐκείνων καὶ περιέλαβον ἐν τῇ προκειμένῃ συλλογῇ.

Ἀλλὰ πάντα ταῦτα δὲν εἶνε δυνατόν καὶ νὰ ἐρμηνευθῶσιν ἐντὸς τοῦ ὀλίγου χρόνου ἐκάστου σχολειακοῦ ἔτους, ὃν ἡδυνήθη τὸ τελευταῖον πρόγραμμα νὰ ὀρίσῃ διὰ τὴν ἐρμηνεῖαν ἀρχαίων Ἑλλήνων λυρικῶν ποιητῶν. τούναντίον ἡ ὕλη ἐξελέχθη καὶ περιελήφθη ἐν τῇ προκειμένῃ συλλογῇ τοσαύτη, ὥστε νὰ ἐπαρκῇ διὰ δύο ἔτη. Διὸ ἐν μέρος τῆς ἐν τῇ συλλογῇ περιεχομένης ὕλης πρέπει νὰ ἐρμηνεύηται κατὰ τὸ ἐν σχολειακὸν ἔτος, τὸ δὲ λοιπὸν κατὰ τὸ ἕτερον. Ἀλλ' ἡ τοιαύτη κατανομὴ τῆς ἐν τῇ συλλογῇ περιεχομένης ὕλης εἰς δύο σχολειακὰ ἔτη πρέπει νὰ γίνηται οὕτως, ὥστε οἱ μαθηταὶ παντὸς σχολειακοῦ ἔτους ν' ἀναγινώσκωσι ποιήματα πάντων τῶν ἐν τῇ συλλογῇ ποιητῶν.

Τοσαῦτα προσθέντες τοῖς ἐν ταῖς ὀδηγίαις εἰρημένοις περὶ τοῦ πρώτου τῶν δύο σκοπῶν τῆς προκειμένης συλλογῆς, μεταβαίνομεν νῦν εἰς τὸν δεῦτερον. Τὰ ὑπομνήματα εἶνε ὄντως

στ'.

μαθητικά, τσαῦτα δὴλα δὴ καὶ τοικῦτα, ὅσα καὶ οἷα ἀνάγκαι εἶνε νὰ βοηθῶσι τοὺς μαθητὰς κατὰ τὴν οἴκοι προπαρασκευὴν μάλιστα εἰς τὴν τελείαν γλωσσικὴν κατανόησιν καὶ τὴν ὀρθὴν μετάφρασιν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν πρώτην πραγματικὴν κατανόησιν ἐκάστου ποιήματος. Ἡ βαθυτέρα ὑπὸ πραγματικὴν ἔποψιν κατανόησις εἶνε κυρίως ἔργον τῆς ἐν τῷ σχολείῳ διδασκαλίας, θὰ γίνηται δ' ὡς αἰ ὁδηγία (σελ. 87—99) λέγουσι· διὸ οὐδεμίαν ἀνάγκη τι καὶ περὶ ταύτης ἐνθάδε νὰ προσθέσωμεν, ὡς καὶ περὶ τῆς ἄλλης διδακτικῆς ἐπεξεργασίας ἐκάστου ποιήματος, καθόσον καὶ περὶ ταύτης τὰ δέοντα ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ λέγονται.

Πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν, τὴν διευκόλυνσιν τῶν μαθητῶν, μάλιστα ἐν τῇ κατ' οἶκον προπαρασκευῇ, ὥστε νὰ δύνωνται οὗτοι ἐπιτυχῶς νὰ αὐτενεργῶσι κατὰ τὴν μετάφρασιν καὶ κατανόησιν ἐκάστου ποιήματος, θὰ συντελῶσι καὶ τάδε τῆς ἐκδόσεως ἡμῶν· ἐν πρώτοις ἐπὶ κεφαλῆς ἐκάστου ποιήματος θέτομεν τίτλον τινὰ μόνον ἢ καὶ ὅλην πρότασιν, δι' ὧν σαφῶς, εἰ καὶ γενικῶς, δηλοῦται τοῖς μαθηταῖς τὸ περιεχόμενον τοῦ ποιήματος· τοιούτου τινὸς γινομένου, οἱ μαθηταὶ οὐχὶ τυφλοὶ θὰ φέρωνται εἰς τὴν μετάφρασιν καὶ ἐρμηνείαν ἐκάστου ποιήματος, ἀλλὰ σαφῶς, εἰ καὶ ὅπως γενικῶς, γινώσκοντες, περὶ τίνος ἐν τούτῳ πρόκειται· οὕτω καὶ ἡ γλωσσικὴ κατανόησις καὶ ἡ μετάφρασις θὰ διευκολύνηται τοῖς μαθηταῖς, τὸ δὲ σπουδαιότερον, καὶ ἄκοντες οὗτοι κατὰ τὴν μετάφρασιν θὰ στρέψωσι τὴν αὐτῶν προσοχὴν καὶ εἰς τὸν νοῦν τῶν μεταφραζομένων καὶ οὐχὶ λέξεις μόνον θὰ μεταφράζωσι, δι' οὗ τελευταίου συστηματικῶς, οὕτως εἰπεῖν, πικιδιχῶγονται εἰς τὴν ἀπερισκεψίαν καὶ ἐπιπολαιότητα.

Τοιαύτην σπουδαιότητα ἔχοντας τοῦ διδακτικοῦ μέσου,

περὶ οὗ νῦν λέγομεν, δὲν πρέπει νὰ μὲνη τοῦτο ἀχρησιμοποίητον κατὰ τὴν ἑρμηνείαν, τοῦναντίον αὕτη ἀπ' ἐκείνου πρέπει νὰ ἄρχηται· ἀναγινώσκουσι δὴλα δὴ οἱ μαθηταὶ πρὸ πάσης ἄλλης διδακτικῆς ἐπεξεργασίας τοῦ ἀεὶ ἑρμηνευτέου ποιήματος τὸν τίτλον αὐτοῦ ἢ τὴν πρότασιν, ἐν ἣ συνοψίζεται τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ, καὶ προκαλούμενοι ὑπὸ τοῦ διδάσκοντος λέγουσιν ἰδίαις αὐτῶν λέξεσι, τί κατὰ τὸν ἀναγνωσθέντα τίτλον ἢ πρότασιν ἔσται τὸ περιεχόμενον τοῦ ἀεὶ ἑρμηνευτέου ποιήματος. Νῦν τοῦ διδάσκοντος διασαφήσαντος, διορθώσαντος τὰ ἀσαφῶς ἢ ἐσφαλμένως λεχθέντα ὑπὸ τῶν μαθητῶν, ἅμα δὲ καὶ προσθέσαντος, εἴ τινα κρίνει ἀναγκαῖον νὰ προσθήσῃ, χωρεῖ περαιτέρω ἢ διδακτικὴ ἐπεξεργασία τοῦ ἀεὶ ἑρμηνευτέου ποιήματος, καὶ δὴ ἢ εὐθύς ἢ, μετὰ προηγουμένην τῶν μαθητῶν κατ' οἶκον προπαρασκευήν, τῇ ἐπομένῃ ὥρα τῆς ἑρμηνείας τῶν ποιητῶν, περὶ ὧν νῦν λέγομεν.

Ἐν τισιν, ὀλίγοις ποιήμασι, τὸ περιεχόμενον τούτων δηλοῦται διὰ τοῦ τρόπου τῆς τυπώσεως ἐκείνων τῶν λέξεων αὐτῶν, ἐν αἷς ἢ κυρία αὐτῶν ἔννοια περιέχεται. Ἐνθα τοῦτο γίνεται, ἢ ἑρμηνεία θὰ ἄρχηται ἀπὸ τῆς ὑπὸ τῶν μαθητῶν ἀναγνώσεως καὶ μεταφράσεως τῶν λέξεων τούτων, μεθ' ὅ θὰ ἔρχηται ἢ ἄλλη ἐκάστου ποιήματος διδακτικὴ ἐπεξεργασία.

Πρὸς τὸν αὐτὸν ἀνωτέρω λεχθέντα σκοπόν, τὴν προσήκουσαν διευκόλυνσιν τῶν μαθητῶν, ὥστε ἢ αὐτενέργεια αὐτῶν ν' ἀποβῆναι ἐπιτυχής,¹ καὶ ἄλλο τι ἐν τῷ κειμένῳ ἐπράξασμεν· ὡσάκις δὴλα δὴ ποίημά τι ἀποτελεῖται κατὰ τὸ περιε-

¹) Τοῦτο δ' ἀπολύτως ἀναγκαῖον δι' οὓς λόγους εἶπομεν ἐν «Παιδαγωγούσῃ διδασκαλίᾳ», σελ. 67—82.

χόμενον ἐκ μερῶν σαφῶς ὅπως δὴ ποτε διακεκριμένων ἀλλήλων, πάντοτε ἐν τῷ κειμένῳ διὰ τοῦ τρόπου τῆς ἐκτυπώσεως δηλοῦμεν τοῖς μαθηταῖς τὰ μέρη ἐκάστου ποιήματος. Τοῦτο ποιοῦντες, διευκολύνομεν τοῖς μαθηταῖς τὴν μετάφρασιν καὶ πρώτην νόησιν τοῦ ἀεὶ ἐρμηνευομένου ποιήματος, ἐν τῇ κατ' οἶκον παρασκευῇ, δηλοῦντες αὐτοῖς οἷονεὶ τοὺς καταλλήλους σταθμούς, μέχρι τῶν ὁποίων ἀεὶ ἀφικνούμενοι πρέπει, ἀνασκοποῦντες τὰ ἤδη ὑπ' αὐτῶν γεγενημένα, νὰ φέρωσιν αὐτὰ εἰς σχετικόν τι τέλος πρὶν ἢ περαιτέρω τοῦ ποιήματος χωρῶσιν ἐν τῇ αὐτῶν ἐρμηνευτικῇ ἐργασίᾳ. Τοῦναντίον τῆς ἐπικουρίας, περὶ ἧς νῦν ὁ λόγος, μὴ παρεχομένης τοῖς μαθηταῖς, δὲν γνωρίζουσιν οὗτοι, ἂν καθόλου δύνανται νὰ σταματήσωσιν που ἐν τῇ αὐτῶν ἐργασίᾳ, οὐδέ, ἂν τοῦτο πράττωσι, δύνανται πάντοτε ἄνευ καταλλήλου ὁδηγίας νὰ σταματῶσιν, ἐνθα ὁ νοῦς τοῦ ποιήματος ἀπαιτεῖ. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει διασπῶσιν οἱ μαθηταὶ καὶ ἀποχωρίζουσιν ἀλλήλων τὰ λογικῶς συνανήκοντα, ὅτε βεβαίως εὐλόγως δύναται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι οὗτοι, μεταφράζοντες, σχεδὸν λέξεις μόνον μεταφράζουσι, χωρὶς ἅμα νὰ δίδωσι καὶ πᾶσαν τὴν δέουσαν προσοχὴν εἰς τὸν ἀληθῆ νοῦν τοῦ μεταφραζομένου ἢ, καὶ θέλοντες, νὰ δύνωνται τοῦτο ὀρθῶς νὰ πράττωσι καὶ ἐπιτυχῶς. Καὶ δὲν εἶνε δυνατόν τοῦτο πάντοτε νὰ κατορθῶσιν, ἀφοῦ δυνατόν εἶνε νὰ διασπῶσι τὰ κατὰ τὸν νοῦν συνανήκοντα, σταματῶντες ἐν οὐχὶ ἀρμοδίῳ σταθμῷ διὰ τὸ ἔτι ἀνάσκητον τοῦ νοῦ αὐτῶν πρὸς τοιαύτας ἐργασίας.

Οἷα κακὰ ἐπακολουθήματα ἔχει τὸ τοὺς μαθητὰς λέξεις μόνον μεταφράζειν, ἐλέχθη ἀνωτέρω· διὸ τῇ ἐρμηνείᾳ ἐπιβάλλεται παντὶ σθένει καὶ διὰ καταλλήλων μέσων ν' ἀντεπεξέρχεται κατὰ τοῦ κακοῦ τούτου, ἵνα παρακωλύῃ τὰ ἐκ τούτου

κάκιστα ἐπακολουθήματα διὰ τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν τῶν μαθητῶν. Ἐν τῶν καταλλήλων μέσων εἶνε καὶ τὸ νὰ ὀδηγῶμεν τοὺς μαθητὰς δι' οὗ τρόπου ἄρτι ἐλέχθη νὰ σταματῶσι καὶ ἐν τῇ κατ' οἶκον ἐρμηνευτικῇ αὐτῶν ἐργασίᾳ ἐκεῖ, ἔνθα ὁ νοῦς ἀπαιτεῖ. Ὅτι δὲ οἱ μαθηταὶ πρέπει ἐν τῇ κατ' οἶκον αὐτῶν ἐργασίᾳ, οἰαδήποτε καὶ ἂν εἶνε αὕτη, νὰ κάμνωσι σταθμούς, ἢ, ὅπερ τὸ αὐτό, ὅτι πρὸς τῷ ἀπωτέρῳ καὶ τελικῷ σκοπῷ, οἷος ἐν τῇ νῦν ἡμῖν προκειμένη περιστάσει εἶνε ἡ μετάφρασις καὶ νόησις τοῦ ὅλου ποιήματος, πρέπει νὰ ἔχωσι πρὸ ὀφθαλμῶν καὶ προσεχέστερα τέρματα, ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ π. χ. λυρικοῦ ποιήματος τὴν μετάφρασιν καὶ νόησιν ἐκάστου τῶν μερῶν τούτου, περὶ τούτου ἡ διδακτικὴ ἀπεφήνατο ἤδη πρὸ πολλῶν ἐτῶν¹. Λέγει δὴλα δὴ αὕτη, ἵνα συντομώτατα τὸ πρᾶγμα ἐνταῦθα μνημονεύσωμεν, ὅτι ἡ ἐργασία τοσοῦτῳ μᾶλλον εὐκόλος, εὐάρεστος καὶ ἐπιτυχῆς ἀποβαίνει, ὅσῳ μᾶλλον σύμφωνος τῷ μέτρῳ τῶν δυνάμεων τοῦ ἐργαζομένου εἶνε ἡ ἀπόστασις τοῦ σκοποῦ ἢ τέρματος, ὃ διὰ τῆς ἐργασίας ἐπιδιώκομεν. Ὅτι νῦν τοῦτο κατορθοῦται διὰ τοῦ εἰς τὴν τύπωσιν ἀναφερομένου διδακτικοῦ μέσου, περὶ οὗ νῦν λέγεται, πρὸδῆλον· ὅτι δ' ἐπιτυχῆς πρέπει ν' ἀποβαίῃ πᾶσα ἡ τῶν μαθητῶν ἐργασία, κατ' ἀκολουθίαν δὲ καὶ ἡ ἐρμηνευτικὴ αὐτῶν ἐργασία, εἴτε ἐν τῷ οἴκῳ γίνεται ὑπ' αὐτῶν εἴτε ἐν τῷ σχολείῳ, περὶ τούτου ἀνωτέρῳ παρεπέμψαμεν τοὺς ἀναγνώστας εἰς παιδαγωγικὸν ἡμῶν βιβλίον. Νῦν ἐνταῦθα τοῦτο μόνον λέγομεν, ὅτι, ὅπως ἡ κατ' οἶκον ἐργασία τοῦ μαθητοῦ κατὰ τὴν προπαρασκευὴν ἐκάστου ποιήματος διευκολύ-

¹) Karl Richter, Die Herbart-Zillerschen formalen Stufen d. Uuterichts, σελ. 37κξ.

νεται δι' ἀμφοτέρων τῶν διδασκτικῶν μέσων, περὶ ὧν νῦν λέγομεν, οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα καὶ διὰ τὴν ἐν τῷ σχολείῳ κυρίως γινομένην βαθυτέραν ἐξέτασιν τοῦ νοῦ τοῦ ἀεὶ ἐρμηνευτέου ποιήματος. Αὕτη συνίσταται μάλιστα εἰς τὴν πληρεστέραν κατανόησιν τῶν καθ' ἕκαστα νοημάτων, μάλιστα δ' ἐν τῇ πρὸς ἄλληλα συνοχῇ αὐτῶν, εἶτα δ' εἰς τὴν κατανόησιν τῶν τμημάτων ἐκάστου ποιήματος καὶ τὴν ἐξεύρεσιν τῆς κυρίας ἐκάστου τούτων ἐννοίας καὶ τῆς συνδέσεως αὐτῶν πρὸς ἄλληλα. Νῦν γνωστοῦ τοῖς μαθηταῖς ὄντος σαφῶς, εἰ καὶ γενικῶς, τοῦ κυρίου περιεχομένου ἐκάστου ποιήματος, θὰ ἔχωσιν αὐτὸ ἐκεῖνοι ὡς τινὰ ὁδηγὸν ἐν τῇ βαθυτέρᾳ κατανόησει τῶν νοημάτων ἐκάστου ποιήματος καὶ τῆς πρὸς ἄλληλα συνοχῆς αὐτῶν. Ὅτι δὲ πρὸς τὸ αὐτὸ θὰ συντελεθῇ καὶ ἡ διὰ τυπογραφικῶν μέσων δήλωσις τῶν μερῶν ἐκάστου ποιήματος, δὴλον ἐκ τῶν λεχθέντων ἀνωτέρω· κυρίως δ' ὁμοῦς τὸ μέσον τοῦτο τὸ διδασκτικὸν θὰ συντελεθῇ εἰς τὴν ἐπιτυχῆ ἐξεύρεσιν τῆς κυρίας ἐννοίας ἐκάστου τῶν μερῶν τοῦ ποιήματος ὑπὸ τῶν μαθητῶν, καθόσον οὗτοι καὶ αἰσθητῶς βλέποντες μέχρι τίνος ἕκαστον αὐτῶν ἐξικνεῖται, ἐντὸς τῶν ὁρίων τούτων θὰ ζητῶσι τὸ κύριον νόημα, μὴ ἐκτρεπόμενοι δ' αὐτῶν, καὶ αἰσθητῶς προσπιπτόντων αὐτοῖς, δὲν θὰ συναναμιγνύωσιν ἐν τῇ ζητήσει παραστάσεις ἀσχέτους τῷ ζητουμένῳ κυρίῳ νοήματι καὶ διὰ τοῦτο δυσχεραίνουσας τὴν διὰ τῆς νοήσεως ἀνεύρεσιν ἐν τοῖς πολλοῖς ἄλλοις νοήμασι τοῦ κυρίου καὶ οὐσιώδους μεταξὺ αὐτῶν.

Ὅτι τὰ μέσα, περὶ ὧν λέγομεν, δὲν ἀΐρουσιν οὐδὲ μειοῦσιν (ὀπερ διδασκτικῶς καὶ παιδαγωγικῶς κακόν) τὴν αὐτενέργειαν τῶν μαθητῶν, ἀλλὰ τὸναντίον ταύτην μᾶλλον ἐξεγείρουσι, καὶ δὴ κατὰ τρόπον ἐξασφελίζοντα κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον τὴν

ἐπιτυχίαν αὐτῆς, τοῦτο ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε εἰρημένων δῆλον παντί, *implicite* ἐν αὐτοῖς περιεχόμενον. Διὸ δὴ καὶ οὐδὲν πλέον περὶ τούτου ἐνθάδε προστίθεμεν.

Ὁ ἐν τέλει ἀνάγκη νὰ προσθέσωμεν εἶνε, ὅτι τὰ ὑπομνήματα ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἀρχῆς συνετάχθησαν, δῆλα δὴ οὕτως, ὥστε οὐ μόνον νὰ μὴ αἴρωσι τὴν αὐτενέργειαν τῶν μαθητῶν, ἀλλὰ τοῦναντίον νὰ ἐξεγείρωσιν αὐτὴν καὶ ἐπιτυχῆ ν' ἀπεργάζωνται. Ἐντεῦθεν δὲ καὶ ἡ ἐρωτηματικὴ μορφή, ἣν ἐδώκαμεν εἰς τινὰ τῶν ὑπομνημάτων· διὰ ταύτης ἠθελήσαμεν νὰ στρέψωμεν τῶν μαθητῶν τὴν προσοχὴν καὶ σκέψιν εἰς ζητήματα, ἃ ἄλλως οὗτοι ἀπαρτήρητα θὰ παρήρχοντο κατὰ τὴν οἴκῳ παρασκευῆν, ἃ δ' ὅμως εἶνε ἀναγκαῖα πρὸς βελυτέραν γλωσσικὴν καὶ πραγματικὴν κατανόησιν. Ὡς καὶ ἐκ τῶν ἄρτι λεχθέντων δῆλον εἶνε, τὴν ἐρωτηματικὴν τῶν ὑπομνημάτων μορφήν μετεχειρίσθημεν ἐπὶ ζητημάτων, ἃ καὶ δύνανται οἱ μαθηταὶ αὐτοὶ νὰ λύωσιν ὀρθῶς, ἐκ τῶν συμφραζομένων ὁρμώμενοι ἢ ἐρειδόμενοι ἐπὶ τῶν ἤδη κεκτημένων γραμματικῶν μάλιστα γνώσεων. Οὕτω δὲ δὲν εἶνε δυνατὸν ἄλλο τι νὰ συμβαίη ἢ νὰ ἐξεγείρηται μὲν τὸ διαφέρον τῶν μαθητῶν ὑπὲρ τῆς ἀναγινωσκομένης ὕλης αὐτῆς, νὰ παρακωλύηται δὲ κατὰ τὸ δυνατόν, εἰ μὴ ὅλως νὰ αἴρηται, τὸ καταφεύγειν τοὺς μαθητὰς εἰς βοηθήματα μὴ ἐπιτετραμμένα καὶ ἐθίζεσθαι οὕτως αὐτοὺς εἰς τὸ ψεῦδος καὶ τὴν ἀπάτην.

Κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν ὑπομνημάτων πλεῖστον ἡμῖν ἐπεκούρησαν τὰ ὑπομνήματα τοῦ Buchholz¹ καὶ τὰ τοῦ A. Biese²,

1. Anthologie aus den Lyrikern der Griechen, Leipzig, B. G. Teubner.

2. Griechische Lyriker in Auswahl, Leipzig, G. Freytag.

ἄτινα τελευταῖα εἶνε ὄντως μαθητικά. Ἄλλὰ ἃ καὶ τούτων παρελάβομεν μετερρυθμίσαμεν ἐν πολλοῖς συμφώνως ταῖς ἀνάγκαις τῶν ἡμετέρων μαθητῶν. Ἴσως τινὲς πολλὰ θὰ θεωρήσωσι τὰ λεξικολογικὰ ὑπομνήματα, ἀλλ' ἡμῖν ταῦτα ἐφάνησαν ἀναγκαῖα καθ' ἣν ἔχομεν γνώμην περὶ τῆς ὠφελείας τῶν μαθητῶν ἐκ τῆς ἀναδιφύσεως τοῦ λεξικοῦ. Τὴν ἐργασίαν δὴλα δὴ ταύτην θεωροῦμεν μᾶλλον μηχανικὴν, οὐχὶ δὲ πολὺ προάγουσαν τὴν νόησιν τῶν μαθητῶν, διὸ καὶ ἐζητήσαμεν νὰ περιορίσωμεν ταύτην διὰ τῶν ἡμετέρων ὑπομνημάτων, ὥστε πολὺ ὀλίγη νὰ ὑπολείπεται αὐτῇ ἐκείνοις. Ὅταν τοσαύτη ὑπολείπεται ἢ χρήσις τοῦ λεξικοῦ τοῖς μαθηταῖς, τότε χρόνον πολὺν δὲν ἀφαιρεῖ αὕτη, οὐδ' ἀνιᾶ, δι' ἀμφοτέρωθεν δὲ ταῦτα καὶ δὲν παράγει αὐτοὺς εἰς χρήσιν μὴ ἐπιτετραμμένων βοηθημάτων· ἐπίσης δὲν γίνεται τοῖς αὐτοῖς αἰτία σφαλμάτων καὶ ἀνοησιῶν, οὐδὲ συχνάκις ἀπομακρύνει τὴν προσοχὴν τῶν μαθητῶν ἀπὸ τοῦ νοῦ τῶν ἀναγινωσκομένων, συχνὰ οὕτω διακόπτουσα καὶ διὰ τοῦτο πολὺ δυσχεραίνουσα τὴν πρὸς ἀντίληψιν τούτου ἐργασίαν αὐτῶν.

Καὶ ταῦτα μὲν ἡμεῖς ἐπράξαμεν καθόλου περὶ τὸ παρὸν βιβλιάριον, ὃ δὲ ἐκδότης αὐτοῦ, κ. Γ. Κασδόνης, πᾶσαν τὴν δυνατὴν κατέβαλεν ἐπιμέλειαν καὶ δαπάνην, ὅπως τὸ βιβλίον τυπογραφικῶς στοιχῆ κατὰ τὸ νῦν ἐν Ἑλλάδι ἐνόν ταῖς ἀπαιτήσεσιν, ἃς ὑπὸ τὴν ἐποψὴν ταύτην ἔχει ἢ σήμερον διδακτικὴ παρὰ τῶν σχολειακῶν μάλιστα βιβλίων. Καιρὸς εἶνε, νομίζομεν, νὰ παύσωμεν καὶ ἡμεῖς νὰ καταπονῶμεν μὲν τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν μαθητῶν ἡμῶν διὰ τύπου μὴ καθαροῦ καὶ μικροῦ λίαν, ν' ἀπαμβλύνωμεν δ' ὅλως καὶ νὰ καταστρέφωμεν τὸ καλαισθητικὸν αὐτῶν συναίσθημα διὰ βιβλίων, ἃ κατὰ

τὴν τύπωσιν αὐτὸ τοῦτο βαναυσουργήματα εἶνε καί, ἵνα κοι-
νῶς εἴπωμεν, μουντζουρώματα.

Ἄπο τοιούτων ἀρχῶν ὀρμηθέντες εἰς τὴν ἐκπόνησιν τοῦ
παρόντος βιβλίου καὶ τὴν τύπωσιν αὐτοῦ, πιστεύομεν ὅτι
ἐκὰς ἡμῶν τε καὶ τοῦ κ. ἐκδότου ἔσται ἡ μομφή τῆς βιβλιο-
καπηλείας, ἧς οὐχὶ πολλὰ διδακτικὰ βιβλία, καὶ μάλιστα
σχολειακαὶ ἐκδόσεις ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ Λατίνων συγγρα-
φῶν, δύνανται ὀρθῶς ἀπηλλαγμένα νὰ εἶνε. Ἐκ τῶν ἡμῶν
γνωστῶν τοιούτων ἐκδόσεων ἀπηλλαγμένοι τὰ μάλιστα εὐ-
λόγως θεωροῦνται τῆς εἰρημένης μομφῆς αἱ ἐκδόσεις τοῦ ἀγα-
πητοῦ ἡμῶν καὶ ἐπιστημονεστάτου συναδέλφου κ. Γ. Παππα-
βασιλείου, γυμνασιάρχου τοῦ Β'. Βαρβακείου, καὶ τοῦ ἀξιο-
τίμου καθηγητοῦ κ. Ε. Τσακαλώτου, ἐφ' ὅσον αἱ τοῦ τελευ-
ταίου δὲν περιέχουσι μετὰφρασιν. Πάσας τὰς τοιαύτας ἐκ-
δόσεις ἡμεῖς γε θεωροῦμεν¹ λίαν φθαρτικὰς τοῦ τε νοῦ καὶ
τοῦ ἤθους τῶν μαθητῶν· διὸ καλὸν θὰ ἦτο τὸ Ἰπουργεῖον
τῆς Παιδείας ἐπεμβὰν νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐν τῷ σχολείῳ του-
λάχιστον χρῆσιν αὐτῶν, ἵνα μὴ οὕτως ἐν τῷ μέσῳ τοῦ τε-
μένους τῶν Μουσῶν καὶ τῶν καλῶν ἡθῶν ἐπισήμως ἐνιδρύη-
ται ἡ ἀμουσία καὶ ἀκοσμία, προστατευομένη μάλιστα ὑπ' ἐ-
νίων, ἐλάχιστων εὐτυχῶς, τῶν διδασκόντων αὐτῶν. Ἄλλ' ἄ-
λις τό γε νῦν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Νοεμβρίου 1898.

Δ. Κ. ΖΑΓΓΟΓΙΑΝΝΗΣ

¹ Πρβλ. R. Rothfuchs, διὰ πολλῶν ἄριστα ἀναπτύσσοντα τὸ
πρᾶγμα ἐν Beiträge zur Methodik desaltsprachlichen Unterri-
chtes etc., 1893 σελ. 99 - 103.

ΑΡΧΑΙΟΙ

ΕΛΛΗΝΕΣ ΛΥΡΙΚΟΙ

Α΄ ΣΟΛΩΝ

Ι. Πολιτικά καὶ γνωμικά ἐλεγεία.

1. Ἀπολογεῖται ὑπὲρ τῆς ἑαυτοῦ νομοθεσίας.

Δῆμῳ μὲν γὰρ ἔδωκα τόσον κράτος, ὅσον ἀπαρκεῖ,
τιμῆς οὔτ' ἀφελῶν οὔτ' ἐπορεζάμενος·
οἱ δ' εἶχον δύναμιν καὶ χρήμασιν ἦσαν ἀγητοί,
καὶ τοῖς ἐφρασάμην μηδὲν ἀεικὲς ἔχειν·
ἔστην δ' ἀμφιβαλῶν κρατερόν σάκος ἀμροτέροισιν, ὃ
νικᾶν δ' οὐκ εἶασ' οὐδετέρους ἀδίκως.

2. Παρακαλεῖ Ἀθηναίους τὸν τύραννον καταλύειν, πρὶν τελέως ἰσχυρὸν γενέσθαι (Διόδωρος).

Ἐκ νεφέλης πέλεται χιόνος μένος ἠδὲ χαλάζης,
βροντῆ δ' ἐκ λαμπρῆς γίγνεται ἀστεροπῆς·

ἀνδρῶν δ' ἐκ μεγάλων πόλις ὄλλυται, εἰς δὲ μονάρχου

δῆμος αἰδρεῖη δουλοσύνην ἔπεσεν.

λίην δ' ἐξάραντ' οὐ ράδιόν ἐστι κατασχεῖν

ὑστερον, ἀλλ' ἤδη χρῆ περὶ πάντα νοεῖν.

5

3. Μετὰ τὴν ὑπὸ Πεισιστράτου κατάληψιν
τῆς τυραννίδος.

Εἰ δὲ πεπόνθατε **λυγρὰ** δι' ὑμετέραν κακότητα,

μή τι θεοῖς τούτων μοῖραν **ἐπαμφέρετε**·

αὐτοὶ γὰρ τούτους ἠϋξήσατε ρύματα δόντες,

καὶ διὰ ταῦτα κακὴν ἔσχετε δουλοσύνην.

ὑμέων δ' εἰς μὲν ἕκαστος ἀλώπεκος ἔχγεςι βαίνει,

σύμπασιν δ' ὑμῖν χαῦνος ἔνεστι νόος·

εἰς γὰρ γλῶσσαν ὄρατε καὶ εἰς ἔπος αἰόλον ἀνδρός,

εἰς ἔργον δ' οὐδὲν γιγνόμενον βλέπετε.

5

4. Ἀντιτίθησιν ἀλλήλοις ἀρετὴν καὶ πλοῦτον.

Πολλοὶ γὰρ πλουτοῦσι κακοί, ἀγαθοὶ δὲ πένονται·

ἀλλ' ἡμεῖς αὐτοῖς οὐ διαμειψόμεθα

τῆς ἀρετῆς τὸν πλοῦτον, ἐπεὶ τὸ μὲν ἔμπεδον αἰεὶ,

χρήματα δ' ἀνθρώπων ἄλλοτε ἄλλος ἔχει.

5. Πρὸς Μίμνεμον.

Ἄλλ' εἴ μοι κἄν νῦν ἔτι πείσεις, ἔξελε τοῦτο,

μηδὲ μέγαιρ' ὅτι σεῦ λῶνον ἐπεφρασάμην,

καὶ μεταποίησον, Λιγυαστάδῃ, ὧδε δ' αἰεὶ δει·

„Ὀγδωκονταεῖτη μοῖρα κίχοι θανάτου.“

Μηδέ μοι ἀκλαυστος θάνατος μόλοι, ἀλλὰ φίλοισιν 5
ποιήσαιμι θανῶν ἄλγεα καὶ στοναχάς.

6.

Γηράσκω δ' αἰεὶ πολλὰ διδασκόμενος.

7. Ὅπως τῷ δήμῳ δεῖ χρῆσθαι.

Δῆμος δ' ὧδ' ἂν ἄριστα σὺν ἡγεμόνεσσιν ἔποιτο,
μήτε λίαν ἀνεθείς μήτε βιαζόμενος.

τίκτει γὰρ κόρος ὕβριν, ὅταν πολὺς ὄλβος ἔπηται
ἀνθρώποισιν, ὅσοις μὴ νόος ἄρτιος ἦ.

† 8. Τὸ ἄδικον οὐκ εὐλογεῖται.

Μνημοσύνης καὶ Ζηνὸς Ὀλυμπίου ἀγλαὰ τέκνα,

Μοῦσαι Πιερίδες, κλυτὲ μοι εὐχομένῳ·

ὄλβον μοι πρὸς θεῶν μακάρων δότε καὶ πρὸς ἀπάντων
ἀνθρώπων αἰεὶ δόξαν ἔχειν ἀγαθὴν·

εἶναι δὲ γλυκὺν ὧδε φίλοις, ἐχθροῖσι δὲ πικρὸν,
τοῖσι μὲν αἰδοῖον, τοῖσι δὲ δεινὸν ἰδεῖν.

χρήματα δ' ἱμεῖρω μὲν ἔχειν, ἀδίκως δὲ πεπᾶσθαι
οὐκ ἐθέλω· πάντως ὕστερον ἦλθε δίκη.

πλοῦτον δ' ὃν μὲν δῶσι θεοί, παραγίγνεται ἀνδρὶ
ἔμπεδος ἐκ νεάτου πυθμένος εἰς κορυφήν· 10
ὃν δ' ἄνδρες μετίωσιν ὑφ' ὕβριος, οὐ κατὰ κόσμον
ἔρχεται, ἀλλ' ἀδίκους ἔργμασι πειθόμενος
οὐκ ἐθέλων ἔπεται· ταχέως δ' ἀναμίσγεται ἄτη·
ἀρχὴ δ' ἐξ ὀλίγου γίγνεται ὥστε πυρός,
φλαύρη μὲν τὸ πρῶτον, ἀνιερῆ δὲ τελευτᾶ· 15

οὐ γὰρ δὴν θνητοῖς ὕβριος ἔργα πέλει.
ἀλλὰ Ζεὺς πάντων ἐφορᾷ τέλος, ἐξαπίνης δὲ
ὥστ' ἄνεμος νεφέλας αἴψα διεσχέδασεν
ἡρινός, ὃς πόντου πολυκύμονος ἀτρυγέτοις
πυθμένα κινήσας, γῆν κατὰ πυροφόρον 20
δηώσας καλὰ ἔργα, θεῶν ἔδος αἰπὺν ἰκάνει
οὐρανόν, αἰθρίην δ' αὖτις ἔθηκεν ἰδεῖν·
λάμπει δ' ἡελίοιο μένος κατὰ πύονα γαῖαν
καλόν, ἀτὰρ νεφέων οὐδὲν ἔτ' ἔστιν ἰδεῖν·
τοιαύτη Ζηνὸς πέλεται τίσις· οὐδ' ἐφ' ἐκάστῳ, 25
ὥσπερ θνητὸς ἀνὴρ, γίγνεται ὀξύχολος·

αἰεὶ δ' οὐ ἐλέληθε διαμπερές, ὅστις ἀλιτρὸν
θυμὸν ἔχει, πάντως δ' ἐς τέλος ἐξεφάνη·
ἀλλ' ὁ μὲν αὐτίκ' ἔτεισεν, ὁ δ' ὕστερον· εἰ δὲ φύγωσιν
αὐτοὶ μηδὲ θεῶν μοῖρ' ἐπιούσα κίχῃ, 30
ἤλυθε πάντως αὖτις· ἀναίτιοι ἔργα τίνουσιν
ἢ παῖδες τούτων ἢ γένος ἐξοπίσω.

9. Κούφοι οἱ τοῦ ἀνθρώπου πόθοι καὶ αἱ ἐλπίδες
πρὸ τοῦ θείου.

Θνητοὶ δ' ὧδε νοεῦμεν ὁμῶς ἀγαθός τε κακός τε·
εὐθηνεῖν αὐτὸς δόξαν ἕκαστος ἔχει,
πρὶν τι παθεῖν· τότε δ' αὐτίκ' ὀδύρεται· ἄχρι δὲ τούτου
χάσκοντες κούφαις ἐλπίσι τερπόμεθα.
χῶστις μὲν νοῦσοισιν ὑπ' ἀργαλέησι πιεσθῆ, 5
ὡς ὑγιῆς ἔσται, τοῦτο κατεφράσατο·
εἰ δέ τις ἀχρήμων, πενίης δέ μιν ἔργα βιάται,
κτῆσεσθαι πάντως χρήματα πολλὰ δοκεῖ.

σπεύδει δ' ἄλλοθεν ἄλλος· ὁ μὲν κατὰ πόντον ἀλάται
ἐν νηυσὶν χρήζων οἴκαδε κέρδος ἄγειν 10
ἰχθυόεντ', ἀνέμοισι φορεύμενος ἀργαλέοισιν,
φειδωλὴν ψυχῆς οὐδεμίαν θέμενος·
ἄλλος γῆν τέμνων πολυδένδρεον εἰς ἐνιαυτὸν
λατρεύει, τοῖσιν καμπύλ' ἄροτρα μέλει·
ἄλλος Ἀθηναίης τε καὶ Ἡφαίστου πολυτέχνεω 15
ἔργα δαεῖς χειροῖν ξυλλέγεται βίσιον·
ἄλλος Ὀλυμπιάδων Μουσέων πάρα δῶρα διδαχθεῖς,
ἡμερτῆς σοφίης μέτρον ἐπιστάμενος·
ἄλλον μάντιν ἔθηκεν ἀναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων,
ἔγνω δ' ἀνδρὶ κακὸν τηλόθεν ἐρχόμενον, 20
ὧ συνομαρτήσωσι θεοί· τὰ δὲ μῦρσιμα πάντως
οὔτε τις αἰωνὸς ῥύσεται οὔθ' ἱερά·

ἄλλοι, Παιῶνος πολυφαρμάκου ἔργον ἔχοντες,
ἰητροί· καὶ τοῖς οὐδὲν ἔπεστι τέλος·
πολλάκι δ' ἐξ ὀλίγης ὀδύνης μέγα γίγνεται ἄλγος, 25
κοῦκ ἂν τις λύσαιτ' ἤπια φάρμακα δοῦς·
τὸν δὲ κακαῖς νούσοισι κακούμενον ἀργαλαίαις τε
ἀψάμενος χειροῖν αἵψα τίθησ' ὑγιῆ.

Μοῖρα δέ τοι θνητοῖσι κακὸν φέρει ἡδὲ καὶ ἐσθλόν·
δῶρα δ' ἄφυκτα θεῶν γίγνεται ἀθανάτων. 30
πάσι δέ τοι κίνδυνος ἐπ' ἔργμασιν, οὐδέ τις οἶδεν,
ἢ μέλλει σχήσειν, χρήματος ἀρχομένου·
ἀλλ' ὁ μὲν εὖ ἔρδειν πειρώμενος, οὐ προνοήσας,
εἰς μεγάλην ἄτην καὶ χαλεπὴν ἔπεσεν,
τῷ δὲ κακῶς ἔρδοντι θεὸς περὶ πάντα δίδωσιν 35
συνπυγίην ἀγαθὴν, ἔκλυσιν ἀφροσύνης.

+ 10. Σαλαμίς.

Αὐτὸς κήρυξ ἦλθον ἀφ' ἱμερτῆς Σαλαμῖνος,
κόσμον ἐπέων ᾠδὴν τ' ἀντ' ἀγορῆς θέμενος.

Εἶην δὴ τότε ἐγὼ Φολεγάνδριος ἢ Σικινίτης
ἀντί γ' Ἀθηναίου, πατρίδ' ἀμειψάμενος·
αἵψα γὰρ ἂν φάτις ἦδε μετ' ἀνθρώποισι γένοιτο· 5
Ἄττικὸς οὗτος ἀνὴρ τῶν Σαλαμιναφετῶν.

Ἴομεν εἰς Σαλαμῖνα, μαχησόμενοι περὶ νήσου
ἡμερτῆς χαλεπὸν τ' αἴσχος ἀπωσόμενοι.

II. Τετράμετρα καὶ τρίμετρα.

Ἀπολογία πρὸς ἐχθρὸν αὐτοῦ δημαγωγὸν

α'. Ὁ δημαγωγὸς λέγει

«Οὐκ ἔφθι Σόλων βαθύφρων οὐδὲ βουλήεις ἀνὴρ·
ἔσθλα γὰρ θεοῦ διδόντος, αὐτὸς οὐκ ἐδέξατο·
περιβαλὼν δ' ἄγραν, ἀγασθεὶς οὐκ ἐπέσπασεν μέγα
δίχτυον, θυμοῦ θ' ἁμαρτῆ καὶ φρενῶν ἀποσφαλεῖς.
ἤθελον γὰρ κεν κρατήσας, πλοῦτον ἄφθονον λαβῶν ὅ
καὶ τυραννεύσας Ἀθηνῶν μοῦνον ἡμέραν μίαν,
ἄσκηδ' ὕστερον δεδάρθαι κάπιτετριῖσθαι γένος».

β'. Ὁ Σόλων ἀποκρίνεται

«Εἰ δὲ γῆς ἐφεισάμην

πατρίδος, τυραννίδος δὲ καὶ βίης ἀμειλίχου
οὐ καθηψάμην, μιάννας καὶ καταισχύνας κλέος,
οὐδὲν αἰδεῦμαι· πλέον γὰρ ὧδε νικήσειν δοκέω
πάντας ἀνθρώπους».

5

12. Τί διὰ τῆς νομοθεσίας αὐτοῦ κατώρθωσεν.

Ἐγὼ δέ, τῶν μὲν οὐνεκα ξυνήγαγον
 δῆμον, τί τούτων πρὶν τυχεῖν ἐπαυσάμην ;
 συμμαρτυροίη ταῦτ' ἂν ἐν δίκῃ χρόνου
 μήτηρ μεγίστη δαιμόνων Ὀλυμπίων
 ἄριστα, Γῆ μέλαινα, τῆς ἐγὼ ποτε
 ὄρους ἀνεῖλον πολλαχῆ πεπηγότας
 πρόσθεν δὲ δουλεύουσα, νῦν ἐλευθέρα.
 πολλοὺς δ' Ἀθήνας, πατρίδ' εἰς θεόκτιτον,
 ἀνήγαγον πραθέντας, ἄλλον ἐκδίκως,
 ἄλλον δικαίως, τοὺς δ' ἀναγκαίης ὑπὸ
 χρειοῦς φυγόντας, γλώσσαν οὐκέτ' Ἀττικὴν
 ἰέντας, ὡς ἂν πολλαχῆ πλανωμένους.
 τοὺς δ' ἐνθάδ' αὐτοῦ δουλίην ἀεικέα
 ἔχοντας, ἦθη δεσποτῶν τρομευμένους,
 ἐλευθέρους ἔθηκα. ταῦτα μὲν κράτει
 νόμου, βίην τε καὶ δίκην συναρμόσας,
 ἔρεξα καὶ διῆλθον ὡς ὑπεσχόμην.
 θεσμοὺς δ' ὁμοίως τῷ κακῷ τε κάγαθῷ,
 εὐθείαν εἰς ἕκαστον ἀρμόσας δίκην,
 ἔγραψα. κέντρον δ' ἄλλος, ὡς ἐγὼ, λαβῶν,
 κακοφραδῆς τε καὶ φιλοκτῆμων ἀνὴρ,
 οὐκ ἂν κατέσχε δῆμον· εἰ γὰρ ἤθελον
 ἅ τοῖς ἐναντίοισιν ἦνδανε τότε,
 αὐθις δ' ἅ τοῖσιν οὔτεροι φρασαίατο,
 πολλῶν ἂν ἀνδρῶν ἦδ' ἐχηρώθη πόλις.

τῶν οὖνεκ ἀλκὴν πάντοθεν ποιούμενος
ὡς ἐν χυσὶν πολλῆσιν ἐστράφηγν λύκος.

Β΄ ΤΥΡΤΑΙΟΣ

+ I. Ἑλεγείαι.

13. Προτιρέπει τὴν νεολαίαν πρὸς ὑπεράσπισιν
τῆς πατρίδος.

Τεθνάμεναι γὰρ καλὸν ἐνὶ προμάχοισι πετόντα,
ἄνδρ' ἀγαθὸν περὶ ἧ πατρίδι μαρνάμενον.
τὴν δ' αὐτοῦ προλιπόντα πόλιν καὶ πίονας ἀγροῦς
πτωχεύειν πάντων ἔστ' ἀνιηρότατον,
πλαζόμενον σὺν μητρὶ φίλῃ καὶ πατρὶ γέροντι Ὡ
παισὶ τε σὺν μικροῖς κουριδίῃ τ' ἀλόχῳ.
ἔχθρὸς μὲν γὰρ τοῖσι μετέσσειται, οὓς κεν ἵκηται
χρησιμοσύνη τ' εἴκων καὶ στυγερῆ πενίη,
αἰσχύνει τε γένος, κατὰ δ' ἀγλαὸν εἶδος ἐλέγχει,
πᾶσα δ' ἀτιμίη καὶ κακότης ἔπεται. 10

εἰ δ' οὕτως ἀνδρὸς τοι ἀλωμένου οὐδεμί' ὄρη
γίγνεται, οὔτ' αἰδῶς οὔτ' ὄπις οὔτ' ἔλεος,
θυμῷ γῆς πέρι τῆσδε μαχώμεθα καὶ περὶ παίδων
θνήσκωμεν, ψυχῶν μηκέτι φειδόμενοι.

ὦ νέοι, ἀλλὰ μάχεσθε παρ' ἀλλήλοισι μένοντες, 15
μηδὲ φυγῆς αἰσχυρῆς ἄρχετε μηδὲ φόβου,
ἀλλὰ μέγαν ποιεῖσθε καὶ ἄλκιμον ἐν φρεσὶ θυμόν,
μηδὲ φιλοφυγεῖτ' ἀνδράσι μαρνάμενοι·
τοὺς δὲ παλαιότερους, ὧν οὐκέτι γούνατ' ἐλαφρά,
μὴ καταλείποντες φεύγετε, τοὺς γεραίους. 20

αἰσχυρὸν γὰρ δὴ τοῦτο μετὰ προμάχοισι πεσόντα
κεῖσθαι πρόσθε νέων ἄνδρα παλαιότερον,
ἤδη λευκὸν ἔχοντα κάρη πολίων τε γένειον,
θυμὸν ἀποπνεῖοντ' ἄλκιμον ἐν κονίῃ,
αἵματόεντ' αἰδοῖα φίλαις ἐν χερσὶν ἔχοντα— 25
αἰσχυρὰ τὰ γ' ὀφθαλμοῖς καὶ νεμεσητὰ ἰδεῖν—
καὶ χροὰ γυμνωθέντα· νέοισι δὲ πάντ' ἐπέοικεν,
ἄφρ' ἐρατῆς ἤβης ἀγλαὸν ἄνθος ἔχῃ·
ἀνδράσι μὲν θηητὸς ἰδεῖν, ἐρατὸς δὲ γυναιξίν,
ζωὸς ἐὼν, καλὸς δ' ἐν προμάχοισι πεσών. 30
ἀλλὰ τις εὖ διαβάς μενέτω ποτὶν ἀμφοτέροισιν
στηριχθεὶς ἐπὶ γῆς, χειῖλος ὁδοῦσι δακῶν.

14. Προτρέπει πρὸς ἀνδρεῖον ἀγῶνα, παρέχων
ἅμα εἰκόνα ἀνδρείου πολεμιστοῦ.

Ἄλλ' Ἡρακλῆος γὰρ ἀνικῆτου γένος ἐστέ,
θαρσεῖτ'· οὐπω Ζεὺς ἀρχένα λοξὸν ἔχει·
μηδ' ἀνδρῶν πληθὺν δειμαίνετε, μηδὲ φοβεῖσθε,
ἰθὺς δ' ἐς προμάχους ἀσπίδ' ἀνὴρ ἐχέτω,

ἐχθρὴν μὲν ψυχὴν θέμενος, θανάτου δὲ μελαίνας 5
κῆρας ὁμῶς αὐγαῖς ἠελίοιο φίλας.
ἴστε γὰρ Ἄρηος πολυδακρύου ἔργ' αἰδέηλα·
εὖ δ' ὀργὴν ἐδάητ' ἀργαλέου πολέμου,
καὶ θαμὰ φευγόντων τε διωκόντων τ' ἐγένεσθε,
ὦ νέοι, ἀμφοτέρων δ' ἐς κόρον ἠλάσατε. 10

οἱ μὲν γὰρ τ' λμῶσι παρ' ἀλλήλοισι μένοντες
ἐς τ' αὐτοσχεδίην καὶ προμάχους ἰέναι,
παυρότεροι θνήσκουσι, σαοῦσι δὲ λαὸν ὀπίσσω·
τρεσσάντων δ' ἀνδρῶν πᾶς ἀπόλωλ' ἀρετή.
οὐδεὶς ἂν ποτε ταῦτα λέγων ἀνύσειεν ἕκαστα, 15
ὅσσ', ἦν αἰσχρὰ πάθη, γίγνεται ἀνδρὶ κακά.
ρίγαλέον γὰρ ὀπισθε μετάφρενον ἐστὶ δαΐζειν
ἀνδρὸς φεύγοντος δῆϊω ἐν πολέμῳ·
αἰσχρὸς δ' ἐστὶ νέκυς κακχείμενος ἐν κρήνησιν
νώτον ὀπισθ' αἰχμῇ δουρὸς ἐληλαμένος. 20

ἀλλὰ τις εὖ διαβάς μενέτω ποσὶν ἀμφοτέροισιν
στηριχθεὶς ἐπὶ γῆς, χεῖλος ὀδοῦσι δακῶν,
μηρούς τε κνήμας τε κάτω καὶ στέρνα καὶ ὦμους
ἀσπίδος εὐρείης γαστρὶ καλυψάμενος·
δεξιτερῇ δ' ἐν χειρὶ τινασσέτω ὄβριμον ἔγχος, 25
κινεῖτω δὲ λόφον δεινὸν ὑπὲρ κεφαλῆς·
ἔρδειν δ' ὄβριμα ἔργα διδασκέσθω πελεμίζων,
μηδ' ἐκτὸς βελέων ἐστάτω ἀσπίδ' ἔχων,

ἀλλά τις ἐγγὺς ἰὼν αὐτοσχεδὸν ἐγγεῖ μακρῶ
ἢ ξίφει οὐτάζων δῆιον ἄνδρ' ἐλέτω· 30
καὶ πόδα παρ ποδὶ θείσ καὶ ἐπ' ἀσπίδος ἀσπίδ' ἐρείσας,
ἐν δὲ λόφον τε λόφῳ καὶ κυνέην κυνέη
καὶ στέρνον στέρνω πεπλημένος ἀνδρὶ μαχέσθω,
ἢ ξίφεος κώπην ἢ δόρυ μακρὸν ἐλών.
ὕμεῖς δ', ὦ γυμνήτες, ὑπ' ἀσπίδος ἄλλοθεν ἄλλος 35
πτώσσοντες μεγάλοις βάλλετε χερμαδίοις,
δοῦρασί τε ξεστοῖσιν ἀκοντίζοντες ἐς αὐτούς,
τοῖσι πανόπλοισιν πλησίον ἰστάμενοι.

15. Ἡ δόξα τοῦ ἐν πολέμῳ ἀνδρείου ὑπεριέρα
παντὸς ἄλλου ἐπαίνου.

Οὔτ' ἂν μνησαίμην οὔτ' ἐν λόγῳ ἄνδρα τιθείμην
οὔτε ποδῶν ἀρετῆς οὔτε παλαισμοσύνης,
οὔδ' εἰ Κυκλώπων μὲν ἔχοι μέγεθός τε βίην τε,
νικῶν δὲ θεῶν Θρηίκιον Βορέην, 5
οὔδ' εἰ Τιθωνοῖο φυὴν χαριέστερος εἶη,
πλουτοίη δὲ Μίδεω καὶ Κινύρεω μάλιον,
οὔδ' εἰ Τανταλίδεω Πέλοπος βασιλεύτερος εἶη,
γλῶσσαν δ' Ἀδρήστου μειλιχόγηρυν ἔχοι,
οὔδ' εἰ πᾶσαν ἔχοι δόξαν πλὴν θούριδος ἀλκῆς·
οὐ γὰρ ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνεται ἐν πολέμῳ, 10
εἰ μὴ τετλαίη μὲν ὀρῶν φόνον αἱματόεντα

καὶ δῆϊων ὀρέγοιτ' ἐγγύθεν ἰστάμενος.
ἦδ' ἀρετῆ, τόδ' ἄεθλον ἐν ἀνθρώποισιν ἄριστον
κάλλιστόν τε φέρειν γίγνεται ἀνδρὶ νέω.
Ξυνὸν δ' ἐσθλὸν τοῦτο πόληί τε παντί τε δήμῳ, 15
ὅστις ἀνὴρ διαβάς ἐν προμάχοισι μένη
νωλεμέως, αἰσχροῆς δὲ φυγῆς ἐπὶ πάγχυ λάθηται,
ψυχὴν καὶ θυμὸν τλήμονα παρθέμενος,
θαρσύνη δ' ἔπεσιν τὸν πλησίον ἄνδρα παρεστώς·
οὗτος ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνεται ἐν πολέμῳ. 20

αἶψα δὲ δυσμενέων ἀνδρῶν ἔτρεψε φάλαγγας
τρηχέας, σπουδῆ δ' ἔσχεθε κῦμα μάχης·
αὐτὸς δ' ἐν προμάχοισι πεσὼν φίλον ὤλεσε θυμὸν,
ἄστυ τε καὶ λαοὺς καὶ πατέρ' εὐκλείσας,
πολλὰ διὰ στέρνοιο καὶ ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης 25
καὶ διὰ θώρηκος πρόσθεν ἐληλαμένος·
τὸν δ' ὀλοφύρονται μὲν ὁμῶς νέοι ἠδὲ γέροντες,
ἀργαλέῳ τε πόθῳ πᾶσα κέκηδε πόλις·
καὶ τύμβος καὶ παῖδες ἐν ἀνθρώποις ἀρίσημοι
καὶ παίδων παῖδες καὶ γένος ἐξοπίσω· 30
οὐδέ ποτε κλέος ἐσθλὸν ἀπόλλυται οὐδ' ὄνομ' αὐτοῦ,
ἀλλ' ὑπὸ γῆς περ ἐὼν γίγνεται ἀθάνατος,
ἔντιν' ἀριστεύοντα μένοντά τε μαρνάμενόν τε
γῆς πέρι καὶ παίδων θοῦρος Ἄρης ὀλέσῃ.

εἰ δὲ φύγη μὲν κῆρα τανηλεγέος θανάτοιο, 35
νικήσας δ' αἰχμῆς ἀγλαὸν εὖχος ἔλη,
πάντες μιν τιμῶσιν ὁμῶς νέοι ἠδὲ παλαιοί,
πολλὰ δὲ τερπνὰ παθῶν ἔρχεται εἰς Ἀΐδην·
γηράσκων ἀστοῖσι μετατρέπει, οὐδέ τις αὐτόν 40
βλάπτειν οὔτ' αἰδοῦς οὔτε δίκης ἐθέλει,
πάντες δ' ἐν θώκοισιν ὁμῶς νέοι οἵ τε κατ' αὐτόν
εἴκουσ' ἐκ χώρης οἵ τε παλαιότεροι.
ταύτης νῦν τις ἀνὴρ ἀρετῆς εἰς ἄκρον ἰκέσθαι
πειράσθω θυμῷ, μὴ μεθιῖς πολέμου.

† II. Ἑμβατήριον.

16

Ἄγετ', ὦ Σπάρτας εὐάνδρω
κῶροι πατέρων πολιατᾶν,
λαιᾶ μὲν ἴτυν προβάλεσθε,
δόρυ δ' εὐτόλμως ἀνσχεσθε
μὴ φειδόμενοι τᾶς ζωᾶς· 5
οὐ γὰρ πάτριον τᾶ Σπάρτα.

Γ. ΞΕΝΟΦΑΝΗΣ

17. Περιγραφή συμποσίου.

Νῦν γὰρ δὴ ζάπεδον καθαρὸν καὶ χεῖρες ἀπάντων
καὶ κύλικες· πλεκτοὺς δ' ἀμφιτιθεῖ στεφάνους,

ἄλλος δ' εὐῶδες μύρον ἐν φιάλῃ πορσύνει·
κρητὴρ δ' ἔστηκεν μεστὸς εὐφροσύνης·
ἄλλος δ' οἶνος ἑτοῖμος, ὃς οὔποτε φησὶ προδώσειν, 5
μείλιχος ἐν κεράμοισ', ἀνθεὸς ὀζόμενος·
ἐν δὲ μέσοισ' ἀγνήν ὄδμην λιθανωτὸς ἴησιν·
ψυχρὸν δ' ἔστιν ὕδωρ καὶ γλυκὺ καὶ καθαρὸν·
πάρκεινται δ' ἄρτοι ξανθοὶ γεραρῆ τε τράπεζα,
τυροῦ καὶ μέλιτος πίονος ἀχθομένη· 10
βωμὸς δ' ἀνθεσιν ἂν τὸ μέσον πάντῃ πεπύκασται·
μολπὴ δ' ἀμφὶς ἔχει δώματα καὶ θαλίη.

χρῆ δὴ πρῶτον μὲν θεὸν ὑνεῖν εὐφρονας ἀνδρας
εὐφήμοις μύθοις καὶ καθαροῖσι λόγοις·
σπείσαντας δὲ καὶ εὐξαμένους τὰ δίκαια δύνασθαι 15
πρήσσειν—ταῦτα γὰρ ὧν ἔστι προχειρότερον—
οὐχ ὕβρις πίνειν ὁπόσον κεν ἔχων ἀφίκοιο
οἴκαδ' ἄνευ προπόλου, μὴ πάνυ γηραλέος·
ἀνδρῶν δ' αἰνεῖν τοῦτον, ὃς ἐσθλὰ πίων ἀναφαίνει,
ὥς οἱ μνημοσύνη καὶ πόνος ἀμφ' ἀρετῆς, 20
οὔτι μάχας διέπειν Τιτῆνων οὐδὲ Γιγάντων,
οὐδ' αὖ Κενταύρων, πλάσματα τῶν προτέρων,
ἢ στάσιας σφεδανάς· τοῖς οὐδὲν χρηστὸν ἔνεστιν·
θεῶν δὲ προμηθεῖην αἰὲν ἔχειν ἀγαθόν.

18. Προτιρέπει μὴ προτιμᾶν τὴν ῥώμην
τῆς σοφίας

Ἄλλ' εἰ μὲν ταχυτῆτι ποδῶν νίκην τις ἄροιτο
ἢ πενταθλεύων, ἔνθα Διὸς τέμενος
παρ Πίσασο ῥοῆσ' ἐν Ὀλυμπίῃ, εἴτε παλαίων,
ἢ καὶ πυκτοσύνην ἀλγινόεσσαν ἔχων,
εἴτε τὸ δεινὸν ἀθλον, ὃ παγκράτιον καλέουσιν, 5
ἀστοῖσιν κ' εἴη κυδρότερος προσορᾶν,
καὶ κε προεδρίην φανερὴν ἐν ἀγῶσιν ἄροιτο,
καὶ κεν σῖτ' εἴη δημοσίων κτεάνων
ἐκ πόλιος καὶ δῶρον, ὃ οἱ κειμήλιον εἴη·
εἴτε καὶ ἵπποισιν, ταῦτά κε πάντα λάχοι, 10
οὐκ ἔὼν ἄξιος, ὥσπερ ἐγώ· ῥώμης γὰρ ἀμείνων
ἀνδρῶν ἢ δ' ἵππων ἡμετέρη σοφίη.

ἀλλ' εἰκῆ μάλα τοῦτο νομίζεται· οὐδὲ δίκαιον
προκρίνειν ῥώμην τῆς ἀγαθῆς σοφίης.
οὔτε γὰρ εἰ πύκτης ἀγαθὸς λαοῖσι μετεΐη 15
οὔτ' εἰ πενταθλεῖν οὔτε παλαισμοσύνην
οὐδὲ μὲν εἰ ταχυτῆτι ποδῶν, τόπερ ἐστὶ πρότιμον
ῥώμης ὅσσ' ἀνδρῶν ἔργ' ἐν ἀγῶνι πέλει,
τοῦνεκεν ἂν δὴ μᾶλλον ἐν εὐνομίῃ πόλις εἴη·
σμιχρὸν δ' ἂν τι πόλει χάσμα γένοιτ' ἐπὶ τῷ, 20
εἴ τις ἀθλεύων νικῶ Πίσασο παρ' ὄχθας·
οὐ γὰρ πιαίνει ταῦτα μυχοῦς πόλιος.

Δ'. ΘΕΟΓΝΙΣ

† 19. *Εἰς Ἀπόλλωνα.*

ὦ ἄνα, Λητοῦς υἱέ, Διὸς τέκος, οὔποτε σεῖο
λήσομαι ἀρχόμενος οὐδ' ἀποπαυόμενος,
ἀλλ' αἰεὶ πρῶτόν τε καὶ ὕστατον ἔν τε μέσοισιν
αἰίσω· σὺ δέ μοι κλυθὶ καὶ ἐσθλὰ δίδου.
Φοῖβε ἄναξ, ὅτε μὲν σε θεὰ τέκε πότνια Λητώ,
φοῖνικος ῥαδινῆς χερσὶν ἐφαψαμένη,
ἀθανάτων κάλλιστον, ἐπὶ τριχοειδέϊ λίμνῃ,
πᾶσα μὲν ἐπλήσθη Δῆλος ἀπειρεσίῃ
ὀδμῆς ἀμβροσίης, ἐγέλασσε δὲ γαῖα πελώρη,
γῆθησεν δὲ βαθὺς πόντος ἄλως πολιῆς

5

† 20. *Εἰς τὰς Μούσας.*

Μοῦσαι καὶ Χάριτες, κοῦραι Διός, αἶ ποτε Κἀδμου
ἐς γάμον ἐλθοῦσαι καλὸν αἰίσασ' ἔπος·
«ὅττι καλόν, φίλον ἐστί· τὸ δ' οὐ καλὸν οὐ φίλον ἐστίν.»
τοῦτ' ἔπος ἀθανάτων ἦλθε διὰ στομάτων.

21. *Οἱ κακοί, οὐχὶ δ' οἱ καλοὶ πόλιν
καταστρέφουσιν.*

Οὐδεμίαν πῶ, Κύρν', ἀγαθοὶ πόλιν ὤλεσαν ἄνδρες·
ἀλλ' ὅταν ὑβρίζειν τοῖσι κακοῖσιν ἄδη,

δῆμόν τε φθείρωσι, δίκας τ' ἀδίκοισι διδῶσιν
 οἰκείων κερδέων εἵνεκα καὶ κράτεος,
 ἔλπεο μὴ δηρὸν κείνην πόλιν ἄτρεμ' ἔσσειναι, 5
 μηδ' εἰ νῦν πολλῇ κεῖται ἐν ἡσυχίῃ,
 εὖτ' ἂν τοῖσι κακοῖσι φίλ' ἀνδράσι ταῦτα γένηται,
 κέρδεα δημοσίῳ σὺν κακῷ ἐρχόμενα.
 ἐκ τῶν γὰρ στάσιές τε καὶ ἔμφυλοι φόνοι ἀνδρῶν
 μούναρχοί θ' ἀπόλει μήποτε τῆδε ἄδοι. 10

† 22. Ἡ Ἑλπίς

Ἑλπίς ἐν ἀνθρώποις μούνη θεὸς ἐσθλῇ ἔνεστιν,
 ἄλλοι δ' Οὐλυμπόνδ' ἐκπρολιπόντες ἔβαν.
 ὄχετο μὲν Πίστις, μεγάλη θεός, ὄχετο δ' ἀνδρῶν
 Σωφροσύνη· Χάριτές τ', ὧ φίλε, γῆν ἔλιπον·
 εὐσεβέων δ' ἀνδρῶν γένος ἔφθιται, οὐδὲ θέμιστας 5
 οὐκέτι γινώσκουσ' οὐδὲ μὲν εὐνομίας.
 ἀλλ' ὄφρα τις ζῶει καὶ ὄρᾳ φάος ἡελίοιο,
 εὐσεβέων περὶ θεοὺς Ἑλπίδα προσμενέτω.
 εὐχόμενος δὲ θεοῖσι καὶ ἀγλαὰ μηρία καίων,

† Ἑλπίδι τε πρόωτη καὶ πυμάτη θυέτω· 10

φραζέσθω δ' ἀδίκων ἀνδρῶν σκολιὸν λόγον αἰεὶ,
 οἱ θεῶν ἀθανάτων οὐδὲν ὀπιζόμενοι
 αἰὲν ἐπ' ἀλλοτρίοις κτεάνοις ἐπέχρουσι νόημα,
 ἐσθλὰ κακοῖς ἔργοις σύμβολα θηκάμενοι.

23. *Εὐχεται τῷ Διὶ καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς νὰ
προστατεύωσι τὴν πόλιν.*

Ζεὺς μὲν τῆσδε πόλης ὑπειρέχοι, αἰθέρι ναίων,
αἰεὶ δεξιτερὴν χεῖρ' ἐπ' ἀπημυσύνη,
ἄλλοι τ' ἀθάνατοι μάκαρες θεοί· αὐτὰρ Ἀπόλλων
ὀρθῶσαι γλῶσσαν καὶ νόον ἡμέτερον.
φόρμιγξ δ' αὖ φθέγγοιθ' ἱερὸν μέλος ἠδὲ καὶ αὐλός, Ὡ
ἡμεῖς δέ, σπονδὰς θεοῖσιν ἀρεσσάμενοι,
πίνωμεν, χαρίεντα μετ' ἀλλήλοισι λέγοντες,
μηδὲν τὸν Μήδων δειδιότες πόλεμον.
ὦδ' εἴη κεν ἄμεινον, ὁμόφρονα θυμὸν ἔχοντας
νόσφι μεριμνῶν εὐφροσύνως διάγειν 10
τερπομένους, τηλοῦ δὲ κακὸς ἀπὸ κῆρας ἀμῦναι,
γῆρας τ' οὐλόμενον καὶ θανάτοιο τέλος.

24. *Ἐπὶ τῇ προσεγγίσει τῶν Περσῶν.*

Φοῖβε ἄναξ, αὐτὸς μὲν ἐπύργωσας πόλιν ἄκρην,
Ἄλκαθῶφ, Πέλοπος παιδί, χαριζόμενος.
αὐτὸς δὲ στρατὸν ὑβουστὴν Μήδων ἀπέρουκε
τῆσδε πόλης, ἵνα τοι λαοὶ ἐν εὐφροσύνῃ
ἦρος ἐπερχομένου κλειτὰς πέμπωσ' ἑκατόμβας, Ὡ
τερπόμενοι κιθάρῃ τ' ἠδ' ἐρατῇ θαλίῃ
παιάνων τε χοροῖς ἰαχῆσί τε σὸν περὶ βωμόν·
ἧ γὰρ ἔγωγε δέδοικ' ἀφραδιην ἔσορῶν

καὶ στάσιν Ἑλλήνων λαοφθόρον· ἀλλὰ σύ, Φοῖβε,
Ἰλαος ἡμετέρην τήνδε φύλασσε πόλιν. 10

25. Ἐν τῇ ἐξορίᾳ.

Ὅρνιθος φωνήν, Πολυπαΐδῃ, δὲξὺ βοώσης
ἤκουσ', ἥ τε βροτοῖς ἄγγελος ἦλθ' ἀρότου
ῥαίον· καί μοι κραδίην ἐπάταξε μέλαιναν,
ὅττι μοι εὐανθεῖς ἄλλοι ἔχουσιν ἀγροῦς
οὐδέ μοι ἡμίονοι κύφων' ἔλκουσιν ἀρότρου 5
τῆς μάλα μισητῆς εἵνεκα ναυτιλίας.

26. Νοσταλγία.

Ἦλθον μὲν γὰρ ἔγωγε καὶ εἰς Σικελίην ποτε γαῖαν,
ἦλθον δ' Εὐβοίης ἀμπελόεν πεδίον
Σπάρτην τ' Εὐρώτα δοναχοτρόφου ἀγλαὸν ἄστυ·
καὶ μ' ἐφίλειν προφρόνως πάντες ἐπερχόμενον· 5
ἀλλ' οὔτις μοι τέρψις ἐπὶ φρένας ἦλθεν ἐκείνων.
οὕτως οὐδὲν ἄρ' ἦν φίλτερον ἄλλο πάτρης.

27. Ἀγάπα τὸν φίλον, μίσει τὸν ἐχθρόν.

Ἐν μοι ἔπειτα πέσοι μέγας οὐρανὸς εὐρύς ὑπερθεν
χάλκεος, ἀνθρώπων δεῖμα χαμαιγενέων,
εἰ μὴ ἐγὼ τοῖσιν μὲν ἐπαρκέσω οἳ με φιλεῦσιν,
τοῖς δ' ἐχθροῖς ἀνίη καὶ μέγα πῆμ' ἔσομαι. 3

† 28. Ἄλλαι μὲν βουλαὶ ἀνθρώπων, ἄλλα δὲ Θεὸς
κελεύει.

Οὐδείς, Κύρν', ἄτης καὶ κέρδεος αἴτιος αὐτός,
ἀλλὰ θεοὶ πούτων δώτορες ἀμφοτέρων·
οὐδέ τις ἀνθρώπων ἐργάζεται, ἐν φρεσὶν εἰδώς,
εἰς τέλος εἴτ' ἀγαθὸν γίνεται εἴτε κακόν.
πολλάκι γὰρ δοκέων θήσειν κακόν, ἐσθλὸν ἔθηκεν, ἢ
καὶ τε δοκέων θήσειν ἐσθλόν, ἔθηκε κακόν.
οὐδέ τῳ ἀνθρώπων παραγίνεται, ὅσσ' ἐθέλησιν·
ἴσχει γὰρ χαλεπῆς πείρατ' ἀμηχανίης.
ἄνθρωποι δὲ μάταια νομίζομεν, εἰδότες οὐδέν·
θεοὶ δὲ κατὰ σφέτερον πάντα τελεῦσι νόον. 10

29. Κακόν, ὠφέλιμον, τερπνόν.

Κάλλιστον τὸ δικαιοτάτον· λῦστον δ' ὑγιαίνειν·
πρᾶγμα δὲ τερπνότατον, τοῦ τις ἐρᾷ, τὸ τυχεῖν.
30. Ὅν οἱ θεοὶ φιλοῦσιν, ἀποθνήσκει νέος.

(Μένανδρος.)

Πάντων μὲν μὴ φῦναι ἐπιχθονίοισιν ἄριστον
μηδ' εἰσεῖν ἀγῆας δῆξός ἡελίου,
φύντα δ' ὅπως ὤκιστα πύλας Ἄϊδαο περῆται
καὶ κεῖσθαι πολλὴν γῆν ἐπιεσσάμενον.

31. Ὁ κάλλιστος θησαυρός.

Οὐδένα θησαυρὸν παισὶν καταθήσῃ ἀμείνω
αἰδοῦς, ἥτ' ἀγαθοῖς ἀνδράσι, Κύρν', ἔπεται.

32. Ὑπόμεινε τὰ τῆς τύχης.

Τόλμα, θυμέ, κακοῖσιν ὁμῶς ἄτλητα πεπονθώς·
δειλῶν τοι κραδίη γίνεται ὀξυτέρη·
μηδὲ σύ γ' ἀπρήκτοισιν ἐπ' ἔργμασιν ἄλγος ἀέξων
ᾄχθει μηδ' ἄχθου, μηδὲ φίλους ἀνία
μηδ' ἐχθροὺς εὐφραϊνε. θεῶν δ' εἰμαρμένα δῶρα 5
οὐκ ἂν ῥηϊδίως θνητὸς ἀνὴρ προσφύγοι,
οὐτ' ἂν πορφυρέης καταδὺς ἐς πυθμένα λίμνης,
οὐθ' ὅταν αὐτὸν ἔχη Τάρταρος ἠερόβεις.

33. Ὁ ἐν ἄσματι ὑμνηθεὶς ζῆ διὰ παντός.

Σοὶ μὲν ἐγὼ πτέρ' ἔδωκα, σὺν οἷς ἐπ' ἀπείρανα πόντον
πωτήσῃ καὶ γῆν πᾶσαν, ἀειρόμενος
ῥηϊδίως· θοίνης δὲ καὶ εἰλαπίνῃσι παρέσση
ἐν πάσαις, πολλῶν κείμενος ἐν στόμασιν·
καὶ σε σὺν αὐλίσκοισι λιγυφθόγγοις νέοι ἄνδρες 5
εὐκόσμως ἐρατοὶ καλὰ τε καὶ λιγέα
ἄσονται· καὶ ὅταν ὄνοφερῆς ὑπὸ κεύθεσι γαίης
βῆς πολυκωκύτους εἰς Αἶδαο δόμους,

οὐδέ ποτ' οὐδὲ θανῶν ἀπολεῖς κλέος, ἀλλὰ μελήσεις
ἀφθιτον ἀνθρώποις αἰὲν ἔχων ὄνομα, 10
Κύρνε, καθ' Ἑλλάδα γῆν στρωφόμενος ἠδ' ἀνά νήσους,
ἰχθυόεντα περῶν πόντον ἐπ' ἀτρύγετον,
οὐχ ἴππων νότοισιν ἐφήμενος· ἀλλά σε πέμψει
ἀγλαὰ Μουσάων δῶρα ἰστεφάνων·
πᾶσι δ', ὅσοισι μέμηλε, καὶ ἐσσομένοισιν αἰοιδῆ 15
ἔσση ὁμῶς, ὄφρ' ἂν γῆ τε καὶ ἥλιος.

34. Τὸ σκάφος τῆς πολιτείας ἐν τρικυμῖα.

Εἰ μὲν χρήματ' ἔχοιμι, Σιμωνίδη, οἷα πάροιθεν,
οὐκ ἂν ἀνιόμην τοῖς ἀγαθοῖσι συνών·
νῦν δέ με γινώσκοντα παρέρχεται, εἰμὶ δ' ἀφώνος
χρημοσύνη, πολλῶν γνούς περ ἄμεινον ἔτι,
οὐνεκα νῦν φερόμεσθα καθ' ἰστία λευκὰ βαλόντες 5
Μηλίου ἐκ πόντου νύκτα διὰ δνοφερῆν·
ἀντλεῖν δ' οὐκ ἐθέλουσιν· ὑπερβάλλει δὲ θάλασσα
ἀμφοτέρων τοίχων· ἢ μάλα τις χαλεπῶς
σφίζεται, οἷ' ἔρδουσι· κυβερνήτην μὲν ἔπαυσαν
ἐσθλόν, ὅτις φυλακὴν εἶχεν ἐπισταμένως· 10
χρήματα δ' ἀρπάζουσι βίη, κόσμος δ' ἀπόλωλεν,
δασμὸς δ' οὐκέτ' ἴσος γίνεται ἐς τὸ μέσον,
φορτηγοὶ δ' ἄρχουσι, κακοὶ δ' ἀγαθῶν καθύπερθεν.
δειμαίνω, μὴ πως ναῦν κατὰ κῦμα πῆ.
ταῦτά μοι ἠνίχθω κεκρυμμένα τοῖς ἀγαθοῖσιν· 15
γινώσκει δ' ἂν τις καὶ καχός, ἦν σοφὸς ἦ.

35. Ἡ δικαιοσύνη.

Βούλεο δ' εὐσεβέων ὀλίγοις σὺν χρήμασιν οἰκεῖν,
ἢ πλουτεῖν, ἀδίκως χρήματα πασάμενος.
ἐν δὲ δικαιοσύνῃ συλλυβδὸν πᾶσ' ἀρετὴ ἐστίν,
πᾶς δέ τ' ἀνὴρ ἀγαθός, Κύρνε, δίκαιος ἐών.

36. Ἡ ἀρετή.

Χρήματα μὲν δαίμων καὶ παγκάκῳ ἀνδρὶ δίδωσιν,
Κύρν' ἀρετῆς δ' ὀλίγοις ἀνδράσι μοῖρο' ἔπεται.

37. Οἱ κακοὶ οὐκ ἐκ γενετῆς κακοί.

Τοὶ κακοὶ οὐ πάντως κακοὶ ἐκ γαστροῦς γεγόνασιν,

ἀλλ' ἀνδρεσσι κακοῖς συνθέμενοι φιλήην
ἔργα τε δεῖλ' ἔμαθον καὶ ἔπη δύσφημα καὶ ὕβριν,
ἐλπόμενοι κείνους πάντα λέγειν ἔτυμα.

Ε'. ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ (ὁ Ἀμοργῖνος.)

38. Τοῦ ἀνθρώπου αἱ σκέψεις μάταιαι.

ὦ παῖ, τέλος μὲν Ζεὺς ἔχει βαρύκτυπος
πάντων ὅσ' ἔστι, καὶ τίθησ' ὅχη θέλει.

νοῦς δ' οὐκ ἐπ' ἀνθρώποισιν· ἀλλ' ἐπήμεροι
ἅ δ' ἡ βοτὰ ζώουσιν, οὐδὲν εἰδότες,
ἕκως ἕκαστον ἐκτελευτήσει θεός.
ἐλπίς δὲ πάντα κάπιπειθείη τρέφει
ἄπρηκτον ὀρμαίνοντας· οἱ μὲν ἡμέρην
μένουσιν ἐλθεῖν, οἱ δ' ἐτέων περιτροπὰς·
νέωτα δ' οὐδείς ὅστις οὐ δοκεῖ βροτῶν
πλούτῳ τε κάγαθοῖσιν ἴζεσθαι φίλος.
φθάνει δὲ τὸν μὲν γῆρας ἀζήλον λαβόν,
πρὶν τέρμ' ἔκηται· τοὺς δὲ δύστηνοι νόσοι
φθείρουσι θνητῶν· τοὺς δ' Ἄρει δεδμημένους
πέμπει μελαίνης Ἀΐδης ὑπὸ χθονός·
οἱ δ' ἐν θαλάσῃ λαίλαπι κλονεύμενοι
καὶ κύμασιν πολλοῖσι πορφυρῆς ἄλως
θνήσκουσιν, εὖτ' ἂν εὖ δυνήσωνται ζεῖν·
οἱ δ' ἀγχόνην ἄψαντο δυστήνῳ μόρῳ
καυτάγρετοι λείπουσιν ἡλίου φάος.
οὕτω κακῶν ἅπ' οὐδέν· ἀλλὰ μυρίαί
βροτοῖσι κῆρες κἀνεπίφραστοι δῦαι
καὶ πήματ' ἐστίν· εἰ δ' ἐμοὶ πιθοίατο,
οὐκ ἂν κακῶν ἐρῶμεν οὐδ' ἐπ' ἀλγεσιν
κακοῖς ἔχοντες θυμὸν αἰχιζοίμεθα.

ΣΤ'. ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ (ὁ Κεῖος).

39. Προτιρέπει ἀπολαύειν τῶν τοῦ βίου ἀγαθῶν
διὰ τὸ βραχὺ αὐτοῦ.

. . . Ἐν δὲ τὸ κάλλιστον Χῖος ἔειπεν ἀνὴρ·
„οἷη περ φύλλων γενεή, τοίη δὲ καὶ ἀνδρῶν.“
παῦροι μὴν θνητῶν οὐασι δεξάμενοι
στέρνοις ἐγκατέθεντο· πάρεστι γὰρ ἐλπίς ἐκάστω,
ἀνδρῶν ἤτε νέων στήθεσιν ἐμφύεται. 5
θνητῶν δ' ὄφρα τις ἄνθος ἔχη πολυήρατον ἤβης,
κοῦφον ἔχων θυμὸν πόλλ' ἀτέλεστα νοεῖ·
οὔτε γὰρ ἐλπίδ' ἔχει γηρησέμεν οὔτε θανεῖσθαι,
οὐδ' ὑγιῆς ὅταν ἦ, φροντίδ' ἔχει καμάτου.
νήπιοι, οἷς ταύτη κεῖται νόος, οὐδὲ ἴσασιν 10
ὡς χρόνος ἔσθ' ἤβης καὶ βιότοι' ὀλίγος
θνητοῖς· ἀλλὰ σὺ ταῦτα μαθὼν βιότου ποτὶ τέρμα
φυγῆ τῶν ἀγαθῶν τλήθι χαριζόμενος.

40. Ἐγκώμιον εἰς τοὺς ἐν Θερμοπύλαις πεσόντας.

Τῶν ἐν Θερμοπύλαισι θανόντων
εὐκλεῆς μὲν ἡ τύχη, καλὸς δ' ὁ πότμος,
βωμὸς δ' ὀτάφος, πρὸ γόνων δὲ μνάστις, ὁ δ' οἶκτος ἔπαινος·
ἐντάφιον δὲ τοιοῦτον οὔτ' εὐρώς
οὔθ' ὁ πανδαμάτωρ ἀμαυρώσει χρόνος· 5

ἀνδρῶν ἀγαθῶν ὅδε σακὸς οἰκέταν εὐδοξίαν
Ἑλλάδος εἴλετο· μαρτυρεῖ δὲ καὶ Λεωνίδα,
ὁ Σπάρτας βασιλεὺς, ἀρετᾶς μέγαν, λελοϊπῶς
κόσμον ἀέναόν τε κλέος.

Ζ'. ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΔΙΣΜΑΤΑ

41. *Εἰς Ἀθηναῖν.*

Παλλὰς Τριτογένει', ἀνασσ' Ἀθηναῖ,
ἔρθου τήνδε πόλιν τε καὶ πολίτας
ἄτερ ἀλγέων καὶ στάσεων
καὶ θανάτων ἀώρων, σύ τε καὶ πατήρ.

42. *Εἰς Δήμητρα.*

Πλούτου μητέρ' Ὀλυμπίαν αἰεῖδω
Δήμητρα στεφανηφόροις ἐν ὤραις,
σέ τε, παῖ Διὸς Φερσεφόνη·
χαίρετον, εὐ δὲ τάνδ' ἀμφέπετον πόλιν.

43. *Εἰς Ἀπόλλωνα.*

Ἐν Δήλῳ ποτ' ἔτιχτε τέκνα Λατώ,
Φοῖβον χρυσοκόμαν, ἀνακτ' Ἀπόλλω,

ἐλαφροβόλον τ' ἀγροτέραν
Ἄρτεμιν, ἃ γυναικῶν μέγ' ἔχει κράτος.

44. *Εἰς Πᾶνα.*

ὦ Πάν, Ἄρκαδίας μεδέων κλεεννάς,
ὄρχηστὰ, Βρομίαις ὀπαδὲ Νύμφαις,
γελάσειας, ὦ Πάν, ἐπ' ἐμαῖς
εὐφροσύναισι, ταῖσδ' ἀοιδαῖς κεχαρημένος.

45. *Τὰ ἀγαθὰ τοῦ βίου.*

Ἵγαιίνειν μὲν ἄριστον ἀνδρὶ θνατῷ,
δεύτερον δὲ φυὰν καλὸν γενέσθαι,
τὸ τρίτον δὲ πλουτεῖν ἀδόλως,
καὶ τὸ τέταρτον ἡβᾶν μετὰ τῶν φίλων.

46. *Εἰς Ἀρμόδιον καὶ Ἀριστογείτονα.*

Ἐν μύρτου κλαδὶ τὸ ξίφος φορήσω,
ὥσπερ Ἀρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων,
ὅτε τὸν τύραννον κτανέτην
ισονόμους τ' Ἀθήνας ἐποίησάτην.

Φίλταθ' Ἀρμόδι', οὔτι που τέθνηκας,
νήσοις δ' ἐν μακάρων σέ φασιν εἶναι,
ἵνα περ ποδώκης Ἀχιλεὺς,
Τυδεΐδην τέ φασιν ἐσθλὸν Διομήδεα.

Ἐν μύρτου κλαδὶ τὸ ξίφος φορήσω,
ὡσπερ Ἀρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων,
ὅτ' Ἀθηναίης ἐν θυσίαις
ἄνδρα τύραννον Ἴππαρχον ἐκαινέτην.

10

Αἰεὶ σφῶν κλέος ἔσσεται κατ' αἶαν,
φίλταθ' Ἀρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων,
ὅτι τὸν τύραννον κτανέτην
ἰσονόμους τ' Ἀθήνας ἐποιησάτην

15

47. Λειψύδριον.

Αἰαῖ, Λειψύδριον προδωσέταιρον,
οἶους ἄνδρας ἀπώλεσας, μάχεσθαι
ἀγαθούς τε καὶ εὐπατρίδας,
οἱ τότε ἔδειξαν οἶων πατέρων ἔσαν.

48. Τὸ ἄσμα τῆς χελιδόνας.

Ἦλθ', ἦλθε χελιδῶν,
καλὰς ὥρας ἄγουσα
καὶ καλοὺς ἐνιαυτούς,
ἐπὶ γαστέρα λευκά,
ἐπὶ νῶτα μέλαινα.
παλάθαν σὺ προκυκλεῖν
ἐκ πίονος οἴκου

5

οίνου τε δέπαστρον
τυρῶν τε κάνυστρον.
καὶ πύρνα χελιδῶν
καὶ λεχιθίταν

10

οὐκ ἀπωθεῖται. πότερ' ἀπίωμες ἢ λαβῶμεθα;
εἰ μὲν τι δώσεις· εἰ δὲ μή, οὐκ ἔασομες·
ἢ τὰν θύραν φέρωμες ἢ θοῦπέρθυρον
ἢ τὰν γυναῖκα τὰν ἔσω καθημέναν·
μικρὰ μὲν ἔστι, ῥαδίως νιν οἴσομες.
ἂν δὴ φέρῃς τι,
μέγα δὴ τι φέροις.
ἄνοιγ', ἄνοιγε τὰν θύραν χελιδόνι·
οὐ γὰρ γέροντές ἐσμεν, ἀλλὰ παιδία.

15

Η'. ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

49. Ἄϊδιος δόξα.

Κυανέη καὶ τούσθε μενεγχεῖας ὤλεσεν ἄνδρας
μοῖρα, πολύρρηνον πατρίδα ῥυομένους.
ζῶν δὲ φθιμένων πέλεται κλέος, οἳ ποτε γυίοις
τλήμονες Ὀσσαίαν ἀμφιέσαντο κόνιν.

50. Ἐπὶ τοῦ τάφου του.

Αἰσχύλον Εὐφορίωνος Ἀθηναῖον τόδε κεύθει
μνῆμα καταφθίμενον πυροφόροιο Γέλας·
ἄλκην δ' εὐδόκιμον Μαραθῶνιον ἄλσος ἂν εἴποι
καὶ βαθυγαιθήεις Μῆδος ἐπιστάμενος.

ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ

51. Ἐπὶ τῇ ἐν Μαραθῶνι νίκῃ

Ἑλλήνων προμαχοῦντες Ἀθηναῖοι Μαραθῶνι
χρυσόφρων Μήδων ἐστόρεσαν δύναμιν.

52. Εἰς τοὺς ἐν Θερμοπύλαις ἀγωνισαμένους
Ἕλληνας.

Μυριάσιν ποτὲ τῆδε τριακοσίαις ἐμάχοντο
ἐκ Πελοποννάσου χιλιάδες τέτορες.

53. Εἰς Λεωνίδα καὶ τοὺς τριακοσίους .

Ὡ ξεῖν', ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίοις, ὅτι τῆδε
κείμεθα, τοῖς κείνων ῥήμασι πειθόμενοι

54. Λεωνίδα.

Εὐκλέας αἶα κέκευθε, Λεωνίδα, οἱ μετὰ σεῖο
τῆδ' ἔθανον, Σπάρτης εὐρυχόρου βασιλεῦ,
πλείστων δὴ τόξων τε καὶ ὠκυπόδων σθένος ἵππων
Μηδείων ἀνδρῶν δεξάμενοι πολέμῳ.

55. Εἰς τοὺς ἐν Σαλαμῖνι πεσόντας
Κορινθίους.

Ἀκμᾶς ἔστακυῖαν ἐπὶ ξυροῦ Ἑλλάδα πᾶσαν
ταῖς αὐτῶν ψυχαῖς κείμεθα βυσάμενοι
δουλοσύνας· Πέρσαις δὲ περὶ φρεσὶ πῆματα πάντα
ἤψαμεν, ἀργαλέης μνήματα ναυμαχίας·
ὅστέα δ' ἄμιν ἔχει Σαλαμίς· πατρίς δὲ Κόρινθος ἦ
ἀντ' εὐεργεσίης μνήμ' ἐπέθηκε τότε.

56. Εἰς τὸν μάντιν Μεγιστίαν.

Μνήμα τόδε κλεινοῖο Μεγιστία, ὃν ποτε Μῆδοι
Σπερχεῖον ποταμὸν κτεῖναν ἀμειψάμενοι,
μάντιος, ὃς τότε κῆρας ἐπερχομένας σάφα εἰδὼς
οὐκ ἔτλη Σπάρτης ἡγεμόνας προλιπεῖν.

57. Εἰς τοὺς ἐν τοῖς κατὰ τῶν Περσῶν ἀγῶσι

πεσόντας Μεγαρεῖς.

Ἑλλάδι καὶ Μεγαρεῦσιν ἐλεύθερον ἄμαρ ἀέξειν
ἴεμενοι, θανάτου μοῖραν ἐδεξάμεθα·

τοὶ μὲν ὑπ' Εὐβοίας ἄκρω πάγῳ, ἔνθα καλεῖται
ἀγνᾶς Ἀρτέμιδος τοξοφόρου τέμενος·
τοὶ δ' ἐν ὄρει Μυκάλας, τοὶ δ' ἔμπροσθεν Σαλαμῖνος, 5
ναῶν Φοινισσᾶν ἐξολέσαντες Ἄρη,
τοὶ δὲ καὶ ἐν πεδίῳ Βοιωτίῳ, οἵτινες ἔτλαν
χεῖρας ἐπ' ἀνθρώπους ἵππομάχους ἰέναι.
ἄστοι δ' ἄμμι τόδε φθιμένοις γέρας ὀμφαλῶ ἄμφι
Νισαίων ἔπορον δαμοδόκων ἀγρόων. 10

58. Εἰς τοὺς Ἀθηναίους.

Χαίρετ' ἀριστῆες πολέμου, μέγα κῦδος ἔχοντες,
κοῦροι Ἀθηναίων ἐξοχοὶ ἱππόσῴνη,
οἳ ποτε καλλιχόρου περὶ πατρίδος ὤλεσαθ' ἤβην
πλείστοις Ἑλλάνων ἀντία μαρναμένοι.

59. Πανσανίας.

Ἑλλάνων ἀρχαγὸς ἐπεὶ στρατὸν ὤλεσε Μήδων
Πανσανίας, Φοίβῳ μνάμ' ἀνέθηκε τόδε.

60. Εἰς Δία τὸν Ἐλευθέριον.

Τόνδε ποθ' Ἑλλανες, νίκας κράτει ἔργῳ Ἄρης,
εὐτόλμῳ φυγᾶς λήματι πειθόμενοι,
Πέρσας ἐξελάσαντες, ἐλευθέρῃ Ἑλλάδι κοινὸν
ἰδρύσαντο Διὸς βωμὸν Ἐλευθερίου.

61. Οἱ παρὰ τὸν Εὐρυμέδοντα πεσόντες.

Οἶδε παρ' Εὐρυμέδοντά ποτ' ἀγλαὸν ὤλεσαν ἦβην,
μαρνάμενοι Μήδων τοξοφόρων προμάχοις
αἰχμηταί, πεζοί τε καὶ ὠκυπόρων ἐπὶ νηῶν,
κάλλιστον δ' ἀρετῆς μνήμ' ἔλιπον φθίμενοι.

62. Ἡ διπλῆ παρὰ τὸν Εὐρυμέδοντα νίκη.

Ἐξ οὗ τ' Εὐρώπην Ἀσίας δίχα πόντος ἔνειμεν
καὶ πόλιος θνητῶν θούρος Ἄρης ἐφέπει,
οὐδένι πω κάλλιον ἐπιχθονίων γένετ' ἀνδρῶν
ἔργον ἐν ἠπείρῳ καὶ κατὰ πόντον ὁμοῦ.
οἶδε γάρ ἐν γαίῃ Μήδων πολλοὺς ὄλεσαντες
Φοινίκων ἑκατὸν ναῦς ἔλον ἐν πελάγει
ἀνδρῶν πληθούσας· μέγα δ' ἔστενεν Ἀσίς ὑπ' αὐτῶν
πληγεῖσ' ἀμφοτέραις χερσὶ κράτει πολέμου.

63. Ἐπὶ τάφου τινός.

Οὗτος ὁ τοῦ Κείσιο Σιμωνίδεω ἐστὶ σωτήρ,
δς καὶ τεθνηῶς ζῶντι παρέσχε χάριν.

ΠΛΑΤΩΝ

64. Εἰς τοὺς κατὰ τὰ Ἐκβάτανα ταφέντας
Ἐρριτριεῖς.

Οἶδε ποτ' Αἰγαίοιο βαρύδρομον οἶδμα λιπόντες
Ἐκβατάνων πεδίῳ κείμεθ' ἐνὶ μεσάτῳ.

χαῖρε κλυτὴ ποτε πατρίς Ἐρέτρια, χαίρετ' Ἀθῆναι,
γείτονες Εὐβοίης, χαῖρε θάλασσα φίλη.

65. *Εἰς τοὺς παρὰ τὰ Σοῦσα ταφέντας
Ἐρετριεῖς.*

Εὐβοίης γένος ἐσμὲν Ἐρετρικόν, ἀγχι δὲ Σούσων
κείμεθα, φεῦ, γαίης ὅσσον ἀφ' ἡμετέρης.

66. *Εἰς Ἀριστοφάνη.*

Αἱ Χάριτες τέμενός τι λαβεῖν ὅπερ οὐχὶ πεσεῖται
διζόμεναι, ψυχὴν εὖρον Ἀριστοφάνους.

ΣΙΜΜΙΑΣ

67. *Ὁ τάφος τοῦ Σοφοκλέους.*

Ἥρέμ' ὑπὲρ τύμβοιο Σοφοκλέος, ἡρέμα, κισσέ,
ἐρπύζοις χλοερούς ἐκπροχέων πλοκάμους,
καὶ πέταλον πάντη θάλλοι ῥόδου, ἥ τε φιλορρῶξ
ἄμπελος, ὑγρὰ πέριξ κλήματα χευαμένη,
εἵνεκεν εὐμαθίης πινυτόφρονος, ἣν ὁ μελιχρὸς
ἤσκησεν Μουσῶν ἄμμιγα καὶ Χαρίτων.

68. *Ἀδέσποτον. Εἰς Δημοσθένη.*

Εἶπερ ἴσην γνώμη ῥώμην, Δημόσθενες, εἶχες,
οὔποτ' ἂν Ἑλλήνων ἤρξεν Ἄρης Μακεδῶν.

ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ

1.

Στοιχ. 1. Πρβλ. Ἀριστοτέλους Ἀθηναίων Πολιτείαν, κεφ. XI καὶ XII.—δύμῳ μὲν, ἡ ἀντίθεσις ἐν στιχ. 3, οἱ δ' εἶχον δύναμιν κτλ.—ἀπαρκεῖ=εἶναι ἀρκετόν.—2. τιμῆς, τί σημαίνει ἡ γνκ; ἐπορεζάμενος, ἡ ἐπὶ δηλοῖ τὴν ἀφθονίαν ἢ μᾶλλον τὴν ὑπερβολὴν, τὸ δ' ὀρεζάμενος=δούς.—3. ἀγνοί=θανυμαστός.—χρήμασιν, πόθεν ἐξαρθᾶται ἡ δτκ: καὶ τί σημαίνει;—4.=καὶ τούτων προουήσα, ἵνα μηδὲν ἀπρεπὲς ἢ ἄδικον ἔχῃσι (Κοραῆς).—τοῖς, τί σημαίνει ἡ δτκ.;—5. κρατερόν σάκος, μεταφορικῶς ἐνταῦθα σημαίνει τὴν ἰσχυρὰν ὑπεράσπισιν.—5.6 ἀμφοτέροισιν, οὐδετέρους, τίνας νοεῖ ὁ ποιητής;

2.

1. μένος, παρὰ ποιηταῖς τίθεται καὶ ἐπὶ ἀψύχων· πυρός μένος, Ἰλ. Ζ, 182. ποταμῶν μένος, Ἰλ. Μ. 18. μένος ἠελίοιο, Ὀδ. Κ, 160.—4. αἰδρεῖη = οὐχὶ ὑποπτέων τὴν ἐπικειμένην αὐτῷ δουλείαν. Τί σημαίνει ἡ δτκ.;—5. ἐξάραντα=ἀνυψώνω. Ἀντικείμεν. καὶ ὑπκμ. εἶνε τὸ τινά.—κατασχεῖν, δηλαδὴ τὸν λίαν ἐξαρθέντα.—6.

ἤδη ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ ὕστερον=παρευθύς, πρὶν ἢ δῆλα δὴ λίαν ἀνυψωθῆ. —περί, ἐπίρρημα, συναπτόεν δὲ τῷ νοεῖν.

3.

1. κακότητα=ἀνανδρία.—2. μήτι, πρβλ. Ἰλ. Α, 160, τῶν οὐ τι μετατρέπη. Ἰλ. Α:335, οὐ τί μοι ὑμμες ἐπαίτιοι. —μοῖραν=μέρος.—3. τούτους, τοὺς τυράννους.—ῥύματα, ἐννοεῖ τοὺς ὑπὸ τοῦ λαοῦ δοθέντας τῷ Πεισιστράτῳ κορυνηφόρους. 5. ἀλώπεκος ἵχνεσι βαίνει, εἶνε πανοῦργος, ὡς ἡ ἀλώπηξ. — ἵχνεσι, τί σημαίνει ἡ δτκ.;—7. αἰόλον = ἀπατηλόν, πανοῦργον. —8. οὐδέν, συναπτόεν τῷ βλέπετε.

4.

1. γάρ, αἰτιολογεῖ προηγουμένην ἔννοιαν τῆς πλήρους ἐλεγείας.—2. διαμειψόμεθα=ἀνταλλάσσω τι ἀντί τινος.—3. τῆς ἀρετῆς, τί σημαίνει ἡ γνκ.;—τὸ μὲν, ποῖον;—4. ἀνθρώπων, συναπτόεν τῷ ἄλλος· τί σημαίνει ἡ γνκ;

5.

Διὰ τοῦ προκειμένου ποιήματος ὁ ποιητὴς ἀπαντᾷ εἰς τὸν Μίμνερμον εἰπόντα· «αἶ γὰρ ἄτερ νούσων τε καὶ ἀργαλέων μελεδωνέων ἐξήκονταέτη μοῖρα κίχοι θανάτου».

1. κἄν νῦν=τουλάχιστον τώρα, μετ' ἄλλας δῆλα δὴ ματαίως παρακλήσεις τοῦ ποιητοῦ πρὸς τὸν Μίμνερμον περὶ τοῦ πράγματος.—2. μέγαιρ'=φθονῶ.—3. Λιγυστάδη, οὐ-

τω καλεῖται ὁ Μίμνερος, διότι ἦτο γλυκὺς καὶ θελκτικὸς ποιητής.—6. ποιῆσαιμι=προξενῶ, γίνομαι αἴτιος.

7.

1. Πρβλ. Ἀριστοτέλους Ἀθηναίων Πολιτείαν, κεφ. XII. ὧδ', ἐρμηνεύεται διὰ τοῦ ἐπομένου στίχου.—2. ἀνεθεῖς=ἀφεθεῖς ἐλεύθερος.—βιαζόμενος=πιεζόμενος, ὅπως καὶ γράφεται παρὰ Πλουτάρχου.—3. κόρος, ὁ ἐκ τοῦ πολλοῦ ὄλθου· πρβλ. Πίνδαρος: Ὀλ. 1, 56, ἀλλὰ γὰρ καταπέψαι μέγαν ὄλθον οὐκ ἐδυνάσθη, κόρω δ' ἔλεν ἄταν ὑπέροπλον.—ὑβρον=ἀλαζονεία, ἀσέβεια πρὸς πᾶν τὸ ἄξιον σεβασμοῦ.—4. ἄρτιος=τέλειος, σωστός.

8.

2. κλυτέ μοι εὐχομένω=εἰσακούσατε τὴν εὐχὴν μου· ὁ Ὅμηρος (Ἰλ. Α, 451, 453) λέγει· κλυθί μευ.—3. ὄλθον, κατηγρημ.εῖς τὸ δότε δόξαν ἔχειν ἀγαθὴν.—πρὸς θεῶν καὶ πρὸς ἀπάντων ἀνθρώπων, συναπτέα τῷ δόξαν ἀγαθὴν ἔχειν. Πρβλ. Ξενοφ. Ἀνάβ. VII, 6, 33, ἔχων μὲν ἔπαινον πολλὸν πρὸς ὑμῶν ἀπεπερευόμην.—4. δόξαν ἀγαθὴν=ρήμην καλήν, ἔπαινον· ἔχειν ἐκ τοῦ δότε.—5. εἶναι ἐκ τοῦ δότε.—6. ἰδεῖν, ἀπαρέμφ. τῆς ἀναφορᾶς· πρβλ. θαυμαστός ἰδεῖν.—7. πεπᾶσθαι=κέκτημαι.—9. πλοῦτον δ' ὄν, ἀντίστροφος ἀφομοίωσις. πρβλ. Λυσ. XIX, 47, τὴν οὐσίαν, ἣν κατέλιπε τῷ υἱεῖ, οὐ πλείονος ἀξία ἐστὶν ἢ τεττάρων καὶ δέκα ταλάντων.—10. ἐκ νεάτου πυθμένος εἰς κορυφὴν, μεταφορικῶς ἐνταῦθα διὰ τῆς φράσεως δη-

λοῦται ἢ ἔννοια τοῦ ἅπας, ὀλόκληρος.—11. μετίωσιν= ἐπιδιώκω, ἐπιζητῶ.—ὑβριος, πρβλ. ἀδίκους ἔργμασι (στχ. 12).—οὐ κατὰ κόσμον, πρβλ. οὐκ ἐθέλων (στχ. 13).—13. οὐκ ἐθέλων=δυσαρέστως, ἀπροθύμως.—ἔπεται, ἀνδρὶ τῷ κεκτημένῳ αὐτὸν ἀδίκως.—ἀναμίσγεται, δῆλα δὴ τῷ πλούτῳ.—14. ἀρχή, δῆλα δὴ τῆς ἄτης (=τιμωρίας). ὥστε = καθώς. — 15. φλαύρη = ἀσήμαντος. — 16. πέλει = ὑπάρχουσιν, ὑφίστανται. — 17. τέλος = ἔκβασις. — 18. ὥστ' = καθώς. Ἡ ἀπόδοσις τοῦ ὁμοιωματικοῦ τούτου λόγου κεῖται ἐν τῷ τοιαύτῃ κτλ. (στχ. 25).—διεσκέδασεν, γνωμικὸς ἀόριστος.—20.—πυροφόρον = σιτοφόρος. — 21. καλὰ ἔργα, νοεῖ τὰ τῆς γεωργίας.—θεῶν ἔδος, τί σημαίνει ἢ αἰτιατ.; — αἰπὺν οὐρανόν, τί εἶνε συντακτικῶς ἐν ὁχέσει πρὸς τὸ θεῶν ἔδος; — 23. μένος ἠελίοιο, ὁμηρικὴ περίφρασις. Πρβλ. σημ. εἰς 2, 1.—25. τοιαύτη Ζηνὸς πέλεται τίσις, καταστρέφει δῆλα δὴ τὸν ἀδικήσαντα καὶ ἀποκαθιστᾷ ἐν τῷ ἠθικῷ κόσμῳ τὴν ἰσορροπίαν, τὴν διαταραχθεῖσαν ὑπὸ τῶν κακῶν πράξεων τοῦ ἀδικήσαντος.—ἐφ' ἐκάστῳ, ἀλιτρὸν θυμὸν ἔχοντι (στχ. 27).—27. διαμπερές, ἐνισχύει τὸ αἰεὶ—28. ἐξεφάνη, γνωμικὸς ἀόριστος.—29. κέξ., πρβλ. Ἰλιάδος Δ 160. — φύγωσιν, τὴν ἄτην. — 31. ἔργα, τὰ κακὰ τὸν ἀλιτρὸν θυμὸν ἐχόντων.

9.

1. ὁμῶς = κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. — 2. δόξαν ἔχει = φρονεῖ.—3. εὐθνηεῖν = εὐτυχεῖν. — τότε, πότε ;—6. ὡς=τίνι τρόπῳ.—τοῦτο, ἐπαναλαμβάνει τὴν ἔννοιαν τῆς

προηγούμενης προτάσεως.—7. ἔργα πενίης, περίφρασις, ὡς παρ' Ὅμηρῳ ἔργον μάχης κλπ.—9. σπεύδει, εἰς τὸ χρήματα κτήσασθαι.—χρήζων=ἐπιθυμῶν.—12. φειδωλὴν θέμενος, περίφρασις=φεισάμενος.—13. τέμνων, τῷ ἀρότρῳ.—14. λατρεύει=ὑπηρετεῖ ἐπὶ μισθῷ.—τοῖσι—οἷς· κατὰ σύνεσιν εἰς τὸ ἄλλος, δι' οὗ νοεῖται πᾶσα ἡ τῶν γεωργῶν τάξις.—15. Ἀθηναίης, δῆλα δὴ τῆς Ἐργάνης.—17. ἄλλος.... διδασκάλους, νοητέον ἐκ τῶν ἡγουμένων ξυλλέγεται βίοτον.—18. ἡμερτῆς σοφίης μέτρον, σοφίαν νοεῖ τὴν ποιητικὴν τέχνην, διὸ καὶ ἡμερτὴν ταύτην καλεῖ σοφίης μέτρον, τὸ προσῆκον, τὸ πλήρες μέτρον τῆς σοφίας =τὴν τελείαν σοφίαν.—20. ἔγνω, τίς;—21. ᾧ συνομαρτήσωσι, τὸ ᾧ ἀναφέρεται εἰς τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἔγνω.—22. ἱερά, νοεῖ τὰ σάγια τὰ θυόμενα πρὸς μαντείαις ἐκ τῶν σπλάγγων.—23. Παιῶνος, ὃ Ὅμηρος λέγει Παιῶν (E, 401)· εἶνε δ' οὗτος ὁ ἰατρὸς τῶν θεῶν.—24. ἰητροί, δῆλα δὴ εἰσίν.—καὶ τοῖς, ὅπως τίσιν ἄλλοις;—24. τέλος = ἀσφαλὲς τέρας. — 26. ἡπια φάρμακα = καταπραϋντικά. — 28. χεροῖν, δοτκ. ὄργκ.—Τὴν τοιαύτην τῆς νόσου ἔχθασιν ἐπιφέρει ἡ τύχη ἢ ἡ θεία ἐπέμβασις (Biese). — 31. κίνδυνος, ἀποτυχίας. — 32. ἢ μέλλει σχήσειν = ποῦ μέλλει νὰ καταλήξῃ, πῶς θ' ἀποβῇ. Τὸ ὑποκείμ. νοητέον ἐκ τοῦ ἐτομένου «χρήματος ἀρχομένου». — 33. οὐ προνοήσας = χωρὶς νὰ τὸ ὑποπτεύσῃ. — 35. περὶ πάντα, ἀναφορὰν ἢ σχέσιν δηλοῖ ἢ περὶ. — 36. ἐκλυσιν = ἀπαλλαγὴ. — Ὁ θεὸς ἀναπληροῖ ὃ ὁ ἄνθρωπος ἐν τῇ ἀφροσύνῃ αὐτοῦ κακῶς πράττει (Weber).

10.

2. κόσμον ἐπέων=ἔπη κεκοσμημένα τῷ ποιητικῷ κό-
σμῳ.—ἀγορῆς=λόγος (πεζός)—τιθέναι=ποιεῖν.—3.
τότε=ἂν ἠθέλομεν χάσει τὴν Σαλαμῖνα.—Φολεγάνδριος ἢ
Σικινίτης, δῆλα δὴ πολίτης καὶ τῆς μικροτάτης καὶ ἀδο-
ξοτάτης πόλεως· διότι ἡ Φολέγανδρος καὶ Σίκινος εἶνε
μικραὶ νῆσοι τοῦ Αἰγείου πελάγους.—6. Σαλαμιναφετῶν,
οὕτω πικρῶς καλεῖ ἐκείνους, οἱ τὴν Σαλαμῖνα τοῖς πολεμί-
οις ἠθέλον ἀφήσει.—7. ἴομεν, τίνος ἐγκλίσεως εἶνε καὶ τί
αὕτη σημαίνει;

11. α'.

Ὁ Σόλων εἰσάγει τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ, δημαγωγούς τοῦ
ἐσχάτου εἴδους, ὀμιλοῦντας πρὸς αὐτόν (Buchholz). —1.
βουλήεις=νοήμων.—3. ἄγραν, τὴν τυρanniδα νοεῖ.—ἀ-
γασθεῖς=ἐκπλαγεῖς ἐπὶ τῷ μεγέθει τῆς ἄγρας.—4. ἀπο-
σφαλεῖς=χάνω.—θυμοῦ=θάρρος.—5. ἠθέλον γὰρ κεν
=εἰ τοῦτό μοι δυνατόν ἦτο.—7. ἀσκὸς δεδάρθαι, προλη-
πτικὸν κατηγορούμενον=δεδάρθαι, ὥστε ἀσκὸν τὴν δорὰν
γενέσθαι.—ἐπιτετριῆθαι=ἐξαφκνίζομαι. Τίς ἔννοια ποιη-
τικῶς οὕτως ἐκφέρεται ἐν τῷ στίχῳ τούτῳ;

11. β'.

1. ἐφεισάμην, μὴ θελήσας νὰ γείνω τύραννος αὐτῆς.—
2. πατρίδος, εἶνε ἐπίθτ. ἐνταῦθα.—3. μιάνας κ.λ.π.=
τούτῳ, δηλ. τῷ καθάψασθαι τυρanniδος καὶ βίας.

12.

1. τῶν=ὧν ἀναφέρεται δ' εἰς τὸ τούτων (στίχ. 2) οὔνεκα=ἔνεκα.—2. τί, ἀντικειμ. τοῦ τυχεῖν (=κατορθώνω).—Ἡ ἀπόκρισις εἰς τὸ ἐρώτημα εἶνε «οὐδέν». Ταύτην δὲ τὴν νοουμένην ἀπόκρισιν ἐπικυροῦσι καὶ δικαιολογοῦσι τὰ ἐπόμενα πάντα. 3.—ἐν δίκη χρόνου=ἐν τῷ δικαστηρίῳ τοῦ χρόνου. 5.—ἄριστα, συναπτόεν τῷ συμμαρτυροίῳ ὡς ἐπιρρηματικός προσδιορισμός.—Γῆ, τὴν τε θεὰν καὶ τὸν τόπον ἅμα δηλοῖ.—τῆς=ἧς.—ποτε, ὥστε τὸ ποίημα τοῦτο ἔγραψεν ὁ Σόλων πολὺ κατόπιν τῆς νομοθεσίας αὐτοῦ.—6. ὄρους, νοεὶ λίθους, οἵτινες, ἀναγραφομένων ἐπ' αὐτῶν τοῦ ὀνόματος τοῦ δανειστοῦ καὶ τῆς ποσότητος τῶν δανεισθέντων χρημάτων, ἐτοποθετοῦντο ἐν τοῖς κτήμασι τῶν ὀφειλετῶν, ἵνα δεικνύωσιν ὅτι ταῦτα ἦσαν ἐνυπόθηκα. 8.—πολλοὺς, οἱ ἔνεκα χρεῶν ὑπὸ τῶν δανειστῶν εἶχον πωληθῆ ὡς δούλοι ἐκτὸς τῶν Ἀθηνῶν.—9. 10. ἄλλον—δικαίως, συναπτόεα τῷ πρᾶθέντας.—10. τοὺς δ'....., νοεὶ ἐκείνους, οἵτινες διὰ τὴν ἀποφύγωσι τὸ κακὸν τῆς ἔνεκα τῶν χρεῶν δουλείας, καταλιπόντες τὴν πατρίδα ἔξω ἐλεεινῶς ἔζων ὡς φυγάδες. Ῥῆμα νοητόν εἰς τὸ τοὺς δ' τὸ ἀνύγαγον—ἀναγκαίως ὑπὸ χρειοῦς=ἔξ ἀνάγκης ἀνυπερβλήτου, ἐπιτακτικῆς.—12. ὡς ἄν, αἰτιολογικῶς κεῖται.—13. ἐνθάδ' αὐτοῦ, ἐν αὐταῖς ταῖς Ἀθήναις.—14. ἦθη=τοὺς τρόπους.—15. κράτει=διὰ τῆς δυνάμεως, τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου.—16. δίκην=δίκαιον.—συναρμόσας=συζεύξας, συνδέσας.—17. διπῆλον=ἐπετέλεσα.—18. τῷ κακῷ τε κἀγαθῷ, νοητέα ἀμφοτέρω ἀί λέξεις ὑπὸ πολιτικὴν ἔννοιαν=τῷ κοινῷ ἀνθρώπῳ, τῷ τοῦ λαοῦ, καὶ τῷ εὐγενεῖ.—20. κέντρον, κυρίως τὸ βουκέντρι, μεταφορικῶς δ

ἐνταῦθα σημαίνει τὴν διοίκησιν τῆς πολιτείας.—ὡς ἐγώ, δη-
 λα δὴ ἔλαβον.—23. τοῖς ἐναντίοις, τοῖς ἀριστοκρατικοῖς—
 —24. αἴθις δ'—εἶτα δέ.—τοῖσιν, τοῖς ἀριστοκρατικοῖς—
 —οὔτεροι—οἱ τοῦ δήμου.—26. ἀλκὴν ποιούμενος—ἀμυ-
 νόμενος, κατὰ τῶν ὑπερβολικῶν ἀπαιτήσεων καὶ τῶν ἐπι-
 θέσεων ἀμφοτέρων τῶν διαμαχομένων ἀλλήλαις μερίδων.—
 27. ὡς, συναπτόεν τῷ λύκος.

13.

1. γάρ, αἰτιολογεῖ τὴν ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ προτροπὴν
 τῆς νεολαίας πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς πατρίδος, τὴν ἐν τῇ
 ψυχῇ αὐτοῦ ὑπάρχουσαν, ἀλλὰ ῥητῶς μὴ λεγομένην ὑπὸ
 τοῦ αὐτοῦ, ἐπειδὴ εὐνόητος αὕτη ἦτο ἐκείνοις, οἷς ἡ
 ἐλεγεία ἀπηθύνετο, ἀκριβῶς ἕνεκα τῶν περιστάσεων, ὅφ-
 ἄς αὕτη ἀπηγγέλθη. Οὐδόλωσ δ' ἀπίθανον καὶ διὰ κα-
 ταλλήλου χειρονομίας τοῦ ἀπαγγέλλοντος τὴν ἐλεγείαν
 ποιητοῦ νὰ ὑπεδηλώθη ἡ προτροπὴ ἐκείνοις, πρὸς οὓς τὸ ποί-
 ημα ἀπηθύνετο—ἐν προμάχοισι, συναπτόεν τῷ πεσόντα-
 πρβλ. στχ. 30.—πεσόντα, τροπ. μτχ.—2. ἄνδρ' ἀγαθόν,
 συναπτόεν τῷ μαρνάμενον ὡς κατηγορ. προσδιορισμός.—ἀ-
 νήρ ἀγαθός=γενναῖος ἀνὴρ.—μαρνάμενον, χρονκ. μτχ.—
 περὶ μετὰ δοτκ=ὑπὲρ μετὰ γνκ.—3. πίονας ἀγρούς,
 πρβλ. Ψ. 832=εὐφωρος. 4.—πτωχεύειν=ἐπαιτεῖν.—
 7. ἐχθρός, διότι λίαν ὀχληρὸς αὐτοῖς θὰ εἶνε.—μέν, ἡ ἀντί-
 θεσις ἐν τῷ τε τοῦ 9ου στχ.—τοῖσι μετέσσειται=ἔσσειται
 μετὰ τοῖσι.—οὔς, αἰτ. τῆς εἰς τόπον κινήσεως.—8. χρησιμο-
 σύνη=ἀνάγκη, ἐνδεία—εἰκων=ὑπείκων.—9. αἰσχύνει,
 ὑποκείμ. ὁ προλιπὼν τὴν αὐτοῦ πατρίδα καὶ πτωχεύων.—

κατά, ἀνήκει εἰς τὸ ἐλέγχει· κατά τὴν γνώμην τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἢ πενία διέφθειρε τὸ ψυχικὸν καὶ σωματικὸν κάλλος τοῦ ἀνθρώπου—10. ἀτιμῖν=περιφρόνησις.—κακότης=δυστυχία.—ἔπεται, τίνι;—11. οὕτως, ὡς μέχρι τοῦδε ἐλέχθη.—ἀλωμένου=περιπλανωμένου ὡς ἐπαίτου. ὄρη=φροντίς.—12. αἰδῶς=σεβασμός.—ὄπις=φόβος, δι' ἐπικειμένην τιμωρίαν ἠέκδικησιν.—13. θυμῶ=θάρρος. Τί σημαίνει ἡ δτι;—μυκῆτι φειδόμενος, μυκῆτι λέγει ὁ ποιητής, διότι τῶν ψυχῶν οἱ μαχόμενοι ἐφείδοντο μέχρι τοῦ χρόνου τῆς παρουσίας ἐλεγείας· διὸ καὶ ὁ πόλεμος οὐχὶ κατ' εὐχὴν ἔβαινε.—15. ἀλλά, παρατηρητέα ἢ θέσις τοῦ ἀλλὰ μετὰ τὴν κλητικὴν· πρβλ. Ἰλ. P. 645. A, 282.—16. φυγῆς ἀρχετε=δίδετε διὰ τῆς δειλίας τὸ σημεῖον τῆς φυγῆς.—17. θυμόν, πρβλ. στχ. 13.—ποιεῖσθε=ποιεῖτε ἑαυτοῖς. Ὁ Ὅμηρος λέγει (Ἰλ. I, 628)· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς ἄγριον ἐν στήθεσσι θέτο μεγάλητορα θυμόν».—20. τοὺς γεραιούς, ἐπαναλαμβάνει τὸ ἀντικείμεν. τοῦ καταλείποντες μετὰ ζωνρότητος, προσθέτει δ' ἅμα τὴν ἔννοιαν τοῦ σεβαστός, ἧτις ἐνεχεται ἐν τῷ γεραιός.—22. κεῖσθαι, ἐπεξηγηματικὸν ἀπαρεμφ. εἰς τὸ τοῦτο.—24. θυμόν=ψυχὴν.—25. αἱματόεντα αἰδοῖα... ἔχοντα, φαντάζεται ὁ ποιητής γέροντα πληρωθέντα κατὰ τὰ αἰδοῖα καὶ τὰς χεῖρας φέροντα, ὡς τοῦτο ἐνστίκτως συμβαίνει, εἰς τὸ πληρωθὲν μέρος.—φίλαις, παρὰ τοῖς ἐπικοῖς καὶ ἐλεγειακοῖς ποιηταῖς πολλάκις τὸ φίλος ἰσοδυναμεῖ τῇ κτητικῇ ἀνωνομίᾳ—26. νεμεσητά, ἀξία ἀγανακτήσεως, μομφῆς.—28. ὄφρα=ἕως ἄν.—ἄνθος, ὑποκείμεν. ὡς ἀντικείμεν. νοητέον τὸ αὐτούς, δῆλα δὴ τοὺς νέους.—31. εὖ διαβάς=καλῶς διασκελίσας, ἐπαρκῶς ἀνοίξας τὰ σκέλη του, ὥστε στερεώτερον νὰ στηρίζηται ἐπὶ τῆς γῆς,

καὶ οὕτω μείζω μὲν δύναμιν νὰ δίδῃ εἰς τὰ διὰ τοῦ δόρατος κτυπήματα αὐτοῦ κατὰ τοῦ ἀντιπάλου, δυσχερέστερον δ' οὗτος νὰ δύνηται ν' ἀπωθῆ ἑκείνον τῆς θέσεώς του.—32. χεῖλος ὁδοῦσι δακῶν, τοῦτο δηλοῖ τὴν τοῦ ποιοῦντος αὐτὸ σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ μὴ ὑποχωρήσῃ ἐκ τῆς θέσεώς του καὶ νὰ ἀνθίσταται εἰς τὸν ἀντίπαλόν του, ἅμα δὲ τὴν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ καταβολὴν πασῶν αὐτοῦ τῶν δυνάμεων πρὸς τοὺς σκοποὺς τούτους.

14.

1. ἀλλά, συναπτέον τῷ θαρσεῖτε.—γάρ, αἰτιολογεῖ τὸ θαρσεῖτε.—Ἡρακλῆος, γνκ. τῆς καταγωγῆς. πρβλ. Ξενοφ. Ἀνάβ. I, 1. Δαρείου καὶ Περσίδατος γίνονται παῖδες δύο.—γένος, τί σημαίνει ἢ αἰτία;—Ἡρακλῆος γένος, διότι ἡ Σπάρτη ἦτο ἀποικία τῶν Ἡρακλειδῶν.—2. αὐχένα λοξόν, ἡμεῖς σήμερον ἐπὶ ὁμοίας σημασίας λέγομεν πρόσωπον ἢ βλέμμα ἀντὶ τοῦ αὐχὴν καὶ ἀπεστραμμένον ἀντὶ τοῦ λοξόν.—3. πληθύν, συναπτέον μόνον τῷ δειμαίνετε.—4. ἰθὺς=κατ' εὐθείαν—ἐς προμάχους, τίνων;—5. 6. ἐχθρὰν, φίλας, κατηγμ. εἰς τὸ θέμενος=νομίσαις.—ψυχὴν=ζωήν.—7. αἰδηλα=(αἰ στερτκ. καὶ Fιδ-ιδεῖν)=ἵ ποιῶν τι ἀόρατον, ἀφανές.—8 ὄργην πολέμου=μηνίαν τοῦ πολέμου· ποιητικὴ προσωποποίηση τοῦ πολέμου.—9. φευγόντων τε διωκόντων τ', συναπτέει ἀμφοτέραι αἰ γενικαὶ τῷ ἐγένεσθε.—10. ἠλάσατε, ἀμεταβάτως ἐνταῦθα κεῖται.—ἐς κόρον=μέχρι κόρου.—ἀμφοτέρων, τίνων;—11. οἱ μὲν γάρ, ὁ γὰρ ἐπεξηγηματικός, τῶν ἐπομένων στίχων(11-20) ἀναπτυσσόντων καὶ διασαφούντων τὴν ἐν τοῖς προηγου-

μένους στίχοις (7—10) μνημονευομένην πείραν, τὴν ὑπὸ τῶν νέων κηθεῖσταν ἐκ τοῦ μέχρι τοῦδε πολέμου.—12. προμάχους, τῶν πολεμίων.—14. τρέσας εἶνε ὁ δειλός, ὃς κατὰ τὴν μάχην τρέπεται εἰς φυγὴν.—15. ταῦτα ἕκαστα, συναπτόν τῷ λέγων.—16. ὅσσοι ἦν..... κακά, ὅλος ὁ στίχος οὗτος ἐρμηνεύει τὸ ταῦτα ἕκαστα.—ἦν αἰσχροῦ πάθη, δηλαδὴ, ἂν τρέσας ἀτιμάσῃ αὐτὸς ἑαυτὸν, ἂν φέρῃ ἑαυτὸν εἰς αἰσχρὰν θέσιν.—17. ῥιγαλέον=δεινόν, φοβερόν· διὸ καὶ οἱ Σπαρτιᾶται ἐρείδοντο τῶν φευγόντων καὶ δὲν ἐκτύπων αὐτούς. Ὁ Πλούταρχος (ἐν Λυκούργ. κεφ. 22) λέγει «Τρεψάμενοι δὲ καὶ νικήσαντες ἐδίωκον ὅσον ἐκβεβαιώσασθαι τὸ νίκημα τῆς φυγῆς τῶν πολεμίων· εἶτα εὐθὺς ἀνεχώρουν οὔτε γενναῖον οὔτε Ἑλληνικὸν ἠγοούμενοι κόπτειν καὶ φονεύειν ἀπολεγομένους καὶ παρακεχωρηκότας.—ὄπισθεν, συναπτόν τῷ δαίρειν, οὗ ὑποκειμ. μὲν τὸ τινά, ἀντικμ. δὲ τὸ μετὰφρονον.—18. δῖος, κυρίως περὶ πυρὸς κατακαίοντος καὶ καταστρέφοντος πᾶν τὸ προστυχόν. Ἰλ. Δ. 281.—19. κακκεῖμενος, ἢ κατὰ πάσχει συγκοπήν τοῦ α καὶ ἀφομοίωσιν τοῦ τ τῷ ἐπομένῳ συμφώνῳ.—20. νῶτον, αἰχμῆ, πόθεν ἐξαρτῶνται αἱ δύο αἴται πτώσεις καὶ τί σημαίνει ἑκατέρα αὐτῶν;—21. 22. Πρβ. σημ. εἰς 13, στχ. 31 καὶ 32,—24. καλυψάμενος, τῆς ἐνεργείας τῆς ἀριστερᾶς χειρός· ἢ τῆς δεξιᾶς ἐνεργείας μνημονεύεται ἐν τῷ ἐπομένῳ στίχῳ.—25. ὄβριμον ἔγχος, ὀμηρικὴ καὶ ἠσιόδειος ἢ φράσις· πρβλ. Ἰλ. Δ. 435.—26. Πρβλ. Ἰλ. Ζ, 469.—δεινόν, οὐχὶ μετὰ τοῦ λόφου συναπτόν.—27. ὄβριμα ἔργα=ἀνδρεῖα κατορθώματα.—πελεμίζων, τὸ ὄβριμον ἔγχος.—30. ἐλέτω. Πρβλ. Ἰλ. Π, 306.—31. παρ ποδῖ, ἐπ' ἀσπίδος, λόφῳ, κυνέν, στέρνῳ, τοῦ ἀντιπάλου.—32. ἐν δέ, ἐπιρ-

ρμτκ.—ἄμα δέ.—33. πεπλημένος, ἐκ τοῦ πελάζω.—35. γυμνῆτες, ἦσαν Εἰλωτες ὀπλισμένοι σφενδόνη καὶ δόρατι ζεστοῦ ἄνευ χαλκίνης αἰχμῆς, ἧτοι κορύνῃ· διὸ ἐκαλοῦντο καὶ κορυνηφόροι.—ἄλλοθεν, συναπτόν τῷ βάλλετε.—37. δούρασί τε ξεστοῖσι, διὰ τοῦ τε συνδέεται ἢ μτχ. ἀκοντίζοντες τῇ προηγησαμένη δοτικῇ χερμαδίοις· πῶς τοῦτο δυνατόν;—38. πανόπλοισι, οὗτοι ἦσαν οἱ Σπαρτιᾶται καὶ οἱ προέχοντες περίοικοι, οἱ ἔφερον σάκος, μάχαιραν καὶ δόρυ μακρόν.

13.

1. ἐν λόγῳ τιθείμην—τῷ κοινῷ λογαριάζω.—2. ἀρετῆς, παλαισμοσύνης, γνκ. τοῦ αἰτίου.—4. Θρηνίκιον Βορέην, οὕτω καλεῖται ὁ Βορρᾶς, διότι πατρίς αὐτοῦ τε καὶ τῶν ἄλλων ἀνέμων ἐθεωρεῖτο ἡ Θράκη. Πάντων δ' ὠσαύτως τῶν ἀνέμων ἰδιάζον χαρακτηριστικὸν ἡ ταχύτης. Πρβλ. Ἰλ. Ο, 170.—5. Τιθωνοῖο, υἱὸς τοῦ Λαομέδοντος, ἀρπασθεὶς διὰ τὸ κάλλος ὑπὸ τῆς Ἥους, ἧς σύζυγος ἐγένετο—φύην, πόθεν ἐξαρτᾶται ἡ αἰτιατκ. καὶ τί σημαίνει;—6. Μίδεω καὶ Κινύρεω, ἀμφοτέρων τὰ πλούτη παροιμιώδη. Ὁ πρῶτος ἦτο βασιλεὺς τῶν Λυδῶν, ὁ δεύτερος τῶν Κυπρίων.—μάλιον—μᾶλλον.—7. βασιλεύτερος—μεγαλύτερος βασιλεὺς. Πρβλ. Ἰλ. I, 160.—8. Ἀδρήστου. βασιλεὺς τοῦ Ἄργους μετασχὼν ὡς ἀρχιστράτηγος τοῦ πολέμου τῶν ἐπτά, τῶν ἐπὶ Θήβας ἐκστρατευσάντων, διακρινόμενος δέ, ὡς ὁ Νέστωρ ἐν Τροίᾳ, κατὰ τὴν σύνεσιν καὶ τὴν εὐγλωττίαν. Ἰλ. Α. 247—52.—9. θούριδος ἀλκῆς, ὁμηρικὴ φράσις, Ἰλιάδ. Δ. 418.—11. τετλαῖν μὲν, συναπτόν τῷ ὄρῶν.—μὲν, ἀντιστοιχεῖ ὁ καὶ

(στχ. 12).—12. διών ὀρέγοιτο, τῷ ἔγχει, ἵνα φονεύῃ αὐτούς. Πρβλ. Ἰλ. Δ, 307.—13. ἢδ' ἀρετή, τὸ τολμᾶν ἀδεῶς καὶ τὸ τῇ συστάδῃν μάχῃ συμβάλλειν τοῖς πολεμίοις.—τόδ' ἀεθλον, τὸ τῆς πολεμικῆς ἀρετῆς.—14. φέρειν, ἀπαρέμφ. τῆς ἀναφορᾶς εἰς τὸ ἄριστον καὶ κάλλιστον.—15. ἐσθλόν, οὐσιαστικῶς ἐνταῦθα κεῖται.—δήμω=λαῶ.—τοῦτο ἐρμηνεύεται διὰ τῶν ἐπομένων στίχων 16—19.—16. ὅστις=ἐάν τις.—διαβύς, ἴδ. σημ. εἰς 13, 31.—17. ἐπί, συναπτέα τῷ λάθῃται.—18. παρθέμενος. Πρβλ. Ὀδ. Β, 237, σφᾶς γὰρ παρθέμενοι κεφαλὰς κατέδουσι βιαίως οἶκον Ὀδυσσεος· πρβ. καὶ Γ, 73.—18. ψυχὴν=ζωὴν, θυμὸν=ψυχὴν.—20. Ἐπανάληψις τοῦ στίχου 10.—21. ἔτρεψε, ἐμπειρικός ἀρίστος.—φάλαγγας τρηχείας, ἕνεκα τῶν προτεταμένων δοράτων τῶν εἰς μάχην παρατεταγμένων ἀνδρῶν. Ὁ Ὅμηρος τοῦτο λέγει φηρίσσειν, Ἰλ. Ν, 399.—22. ἐσχεθε=ἀναχαιτίζει.—25. πολλά, συναπτέον τῷ ἐλπυλαμένῳ.—25. διὰ στέρνοιο καὶ ἀσπίδος, σχῆμα πρωθύστερον.—26. πρόσθεν, οὐχὶ δ' ὀπίσθεν, ὡς ὁ δειλός.—28. κέκῃδε, πρkm. τοῦ κήδομαι ἔχων σημασίαν ἐνεστ. ὡς ἀντικείμεν. νοητέον τὸ αὐτοῦ.—34. θοῦρος Ἄρης, ὀμηρικόν· πρβλ. Ἰλ. Ε, 30.—36. αἰχμῆς εὐχος—τὴν δόξαν τῶν ὅπλων, τὴν πολεμικὴν δόξαν.—38. παθών, καὶ ἐπὶ καλοῦ τὸ πάσχω τίθεται. Ἐν τῇ μετοχῇ κεῖται ἡ κυρία ἔννοια (Buchholz).—40. αἰδοῦς, δίκης, γνκ. τῆς ἀναφορᾶς εἰς τὸ βλάπτειν. Αἰδώς—τιμὴ, δίκη=δίκαιον.—41. θώκοισι=συνέδριον, συνάθροισις.—οἱ κατ' αὐτὸν=οἱ ὀμήλικες.—42. ἐκ χώρας=ἐκ τῆς θέσεώς των.—43. ταύτης. . . ἀρετῆς, συναπτέον τῷ εἰς ἄκρον. Νοεῖται δ' ἡ ἀρετή, περὶ ἧς διὰ παντός τοῦ παρόντος ποιή-

ματος λόγος γίνεται. Τίς εἶνε αὕτη;—44. μεθιεῖς πολέμου= ἀπέχω—44. θυμῷ· πρβλ. 13, 13.

16.

1. Σπάρτας, συναπτέον τῷ πολιατῶν.—2 κῶροι=κούροι, υἱοί.—πολιατῶν, καὶ οὐχὶ περιόικων.—4. δόρυ δέ, νοητέον ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ λαιῖ τὸ δεξιῖ.—6. οὐ γὰρ πάτριον, ποῖον;

17.

1. γάρ, αἰτιολογεῖ τὴν προτροπὴν «πίνωμεν», ἥτις ῥητῶς μὲν δὲν λέγεται, εὐκόλως δ' ἐννοεῖται ἐκ τῶν συνθηκῶν, ὑφ' ἧς ὑποτίθεται ὅτι ἀπηγγέλη ἡ ἐλεγεῖα· ἴσως δὲ δύναται τις καὶ ὑποθέσῃ ὅτι καὶ ὑπεδηλώθη ὑπὸ τοῦ ἀπαγγέλλοντος ἡ προτροπὴ ἐκείνη διὰ τινος καταλλήλου αὐτοῦ χειρονομίας.—ζάπεδον=δάπεδον.—2. ἀμφιτιθεῖ, νοητέον «ἄλλος μὲν», δηλαδὴ παῖς (=ὑπηρέτης).—3. στεφάνους, συνήθως ἐκ μύρτων καὶ ῥόδων· τοιοῦτοις οἱ συμποσιάζοντες ἀρχαῖοι Ἕλληνες περιέβαλλον τὸν τράχηλον καὶ τὸ στήθος, νομιζόντες ὅτι διὰ τῆς ἐκπεμπομένης ἐξ αὐτῶν εὐωδίας ἐμειοῦτο ἡ κακὴ τοῦ οἴνου ἐπίδρασις καὶ προυλαμβάνετο ἡ μέθη. (Buchholz).—4. εὐφροσύνης, νοεῖ τὸν οἶνον.—5. ἄλλος δ' οἶνος, πλὴν τίνος;—οὐποτε φησὶ προδώσειν, ἡμᾶς δηλαδὴ τοὺς πίνοντας· Πῶς;—φησὶ, προσωποποιεῖται ἐνταῦθα ὁ οἶνος.—6. κεράμοις, πήλινα ἀγγεῖα, πιθάρια κοινῶς λεγόμενα, νοεῖ.—7. ἀγνὴν ὀδυμνῶν, ἐπειδὴ χρῆσις ἐγένετο τοῦ λιβανωτοῦ ἐν ταῖς θυσίαις, διὰ τοῦτο ἡ ὀσμὴ αὐτοῦ καλεῖται ἀγνή.—8. ψυχρὸν ὕδωρ, ἔπερ ἀνεμι-

γνέτο τῷ οἴνῳ, διότι οὐχὶ ἄκρατον αὐτὸν ἔπινον οἱ ἀρχαῖοι Ἑλλη-
 ληνες.—9. γεραρὴ τράπεζα, καὶ ἡμεῖς λέγομεν σήμερον «σε-
 βαστὸν ποσὸν» ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ «οὐχὶ μικρὸν, ἀλλ'
 ἄξιον λόγου». —10. ἀχθομένη, κατ'ἀναλογίαν πρὸς τὸ πλή-
 ρους μετὰ γυν. —11. βωμός, ἐφ' οὗ, δι' ἀνθέων κεκοσμημένου,
 ἡ σπονδὴ ἐγίνετο. —13. εὐφρονας, δισήμεως ἢ λέξεις κεῖται,
 σημαίνουσα καὶ τοὺς φρονίμους καὶ τοὺς εὐθύμους. —θεόν,
 τὸν Βάκχον. —14. μύθοις, λόγοις, ὅταν ἀλλήλαις ἀντι-
 τίθενται αἱ δύο λέξεις, ἡ μὲν πρώτη πλαστὴν σημαίνει διή-
 γησιν, ἡ δὲ δευτέρᾳ ἀληθῆ. —εὐφήμεις, ὁ Ξενοφάνης ἀπὸ
 τῆς φιλοσοφικῆς αὐτοῦ καὶ ἠθικῆς ἀπόψεως δὲν θέλει ἢ λα-
 τρεῖα τοῦ Βάκχοῦ νὰ μολύνηται διὰ μύθων ἀνηθικῶν, οἷοι
 ἦσαν οἱ τῆς παλαιᾶς περὶ αὐτοῦ ἀποδόσεως. —15. σπείσαντας, εἰς τοὺς
 Ὀλυμπίους θεοὺς, τοὺς ἥρωας καὶ ἐν τέλει εἰς Δία τὸν
 Σωτῆρα (Buchholz). —16. γὰρ ὦν=γὰρ οὖν=διότι. βε-
 βαιῶς, φυσικά. —17. πίνειν ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ οὐχ ὕβρις
 (ἐστὶ). —18. μὴ πάνυ γηραλέος, δηλαδὴ ὦν, «ὅτε, οὐδ'
 εἴ τις προπόλῳ χρῶτο, ἀνέδην πιών, νεμεσητὸν ἂν εἶη». —
 19. αἰνεῖν ἐκ τοῦ χρῆ (στχ. 13). —ἀναφαίνει=φέρει εἰς
 φῶς. —ἐσθλά, ἀγαθὰς σκέψεις ἢ φρονήματα, οἷα λέγονται ἐν
 τοῖς ἐπομένοις στίχοις. —20. ὡς οἷ=ὅτι αὐτῷ. —μνημο-
 σύνη κτλ.=ὅτι μέμνηται τῆς ἀρετῆς καὶ ὑπὲρ ταύτης
 πονεῖ (se meminisse virtutis eamque assequi studere,
 Schneidewin. —21. διέπειν=διηγεῖσθαι. Τὸ ἀπαρέμφατον
 ἐξαρτᾶται ἐκ τινος ῥήματος μέλει, ὁ εὐκόλως μὲν δύναται νὰ
 νοηθῆ ἐκ τοῦ ἡγουμένου στίχου, ἐξαρτᾶται δ' ἐκ τοῦ ὡς
 (=ὅτι) τοῦ αὐτοῦ στίχου. —22. τοῖς, οὐδέτερ., περιλαμβά-
 νει δὲ τὰ προηγούμενα. —23. προμηθεῖν ἔχειν=σέβασθαι.

1. Πρβλ. Ἴσοκράτη ἐν Πανηγυρικῷ (§ 1) ἐκφέροντα σκέψιν ὁμοίαν τῇ ἐν τῇ προκειμένῃ ἐλεγείᾳ περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγμα-
τος.—ταχυτῆτι ποδῶν, ὁ δρόμος ἦτο ἡ ἀρχαιοτάτη ἐν τοῖς
ἀγῶσιν ἀσκησις.—2. ἡ πενταθλεύων, τὸ πένταθλον ἦτο
ἄλμα, δίσκος, δρόμος, πάλη, πυγμῆ.—ἐνθα, συναπτέον τῶνί-
κην ἄροιτο.—3. Πίσασο, μικρὸς ποταμὸς ἐν Ὀλυμπίᾳ, ἐν ᾗ
οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες.—4. ἔχων=γυμνάζων.—5. τὸ δει-
νὸν ἄθλον, νοητέον τὸ ἔχων.—ἄθλον ἐνταῦθα=ἄθλος.—
6. ἀστοῖσιν κ' εἶη, ἐντεῦθεν ἀρχεται ἡ ἀπόδοσις τοῦ ὑποθτ.
λόγου «εἰ νίκην ἄροιτο».—προσορᾶν, συναπτέον τῷ κυδρό-
τερος. τί ἀπαρέμφ. εἶνε;—7. προεδρίην, οἱ ἐν τοῖς ἀγῶσι
νικῶντες εἶχον τὸ δικαίωμα ἐν τοῖς θεάτροις καὶ ἐν ἄλλαις
δημοσίαις συναθροίσεσι νὰ κάθηνται εἰς τὰ πρῶτα καθίσματα.
—κειμήλιον, πρβλ. Ὀδ. Α, 331, δῶρον—, ὃ τοι κειμήλιον
ἔσται.—8. οἷτ' εἶη, αὐτῷ τῷ νικήσαντι.—10 εἶτε καὶ ἵπ-
ποισι, νοητέον νίκην ἄροιτο. Νέα ὑπόθεσις, ἧς ἀπόδοσις τὸ
ταῦτα—λάχοι.—ταῦτα... ἅπαντα, προεδρίαν, σίτησιν ἀπὸ
τοῦ δημοσίου, κτλ.—11. ὡσπερ ἐγώ, ζήτις εἰμι.—13. τοῦτο
=τὸ λαγχάνειν τοὺς νίκην ἀρχαμένους ἐν ἀγῶσι πάντα τὰ μνη-
μονευθέντα (στχ. 6—9) προνόμια.—εἰκῆ=ἄλογιστως.—νο-
μίζεται—ἔθος ἐστί.—14. τῆς ἀγαθῆς σοφίης=τῆς σωτη-
ρῆς σοφίας. Νοεῖ δὲ τὴν ποίησιν καὶ τὴν φιλοσοφίαν.—15.
Τῷ ἀγαθὸς συναπτέα τὸ πύκτης, πενταθλεῖν, παλαι-
σμοσύνην, ταχυτῆτι ποδῶν.—17. οὐδὲ μὲν=οὐδὲ μὴν,
ἐξάιρεται τὸ γύμνασμα τοῦτο ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ ὡς τὸ κατ'
αὐτὸν προτιμότερον, ὡς προῖων λέγει.—17.—18. πρότιμον
τῶν ἔργων τῆς τῶν ἀνδρῶν ῥώμης, ὅσα πέλει ἐν ἀγῶνι.

—20. ἐπὶ τῷ=ἐπὶ τούτῳ· ἐρμηνεύεται διὰ τῆς ἐπομένης ὑποθέσεως.—21. πιαίνει=κυρίως παχύνω. Ἐνταῦθα κεῖται μεταφορικῶς· πῶς λοιπὸν μεταφραστέον;—22. μυχοῦς =τὰ ταμεῖα.

19.

Ἡ ἐλεγεία αὕτη ἐψάλλετο, σπονδῆς γινομένης. Ἐκκλοῦντο δ' αἱ τοιαῦται ἐλεγείαι συμποτικάι.—2. ἀρχόμενος, ἀποπαινόμενος, τίνος; 3. αἰείσω, ποῖον τὸ ἀντικείμενον;—μοι κλύθι· πρβλ. σημ. εἰς 8,2.—6. «Ἔθος ἐστὶ ταῖς κυούσαις τῶν παρακειμένων λαμβάνεσθαι καὶ ἀποκουφίζειν ἐκυτὰς τῶν ἀλγηδόνων». (Σχολιαστῆς Ἀπολλωνίου τοῦ Ῥοδίου).—6. φοίνικος, χερσίν, τίνα θέσιν ἔχειέκατέρα τῶν πτώσεων τούτων ἐν τῇ προτάσει;—φοίνικος, ὑπὸ τοιοῦτον ἢ Λητῶ ἐγέννησε τὸν Ἀπόλλωνα.—7. ἐπὶ τροχοειδέϊ λίμνῃ, παρὰ τὴν ὄχθην ταύτης, ἔλεγε παράδοσις τις, ἢ Λητῶ ἐγέννα τὰ αὐτῆς τέκνα.—8. πᾶσα μὲν ἐπλήσθη, ἀπόδοσις τῆς χρονικῆς προτάσεως «ὅτε...τέκε...λίμνῃ». —ἀπειρεσίη=κυκλοτερής.—9. ὀδυῆς ἀμβροσίης, πιθανῶς προερχομένης ἐξ ἀνθέων, ἀ πρὸ τῶν θείων δυνάμεων φύονται πρβλ. Ἰλ.Ε, 346—350 (Weber).—10. πόντος ἄλλος, ποιητικὴ ταυτολογία· πρβλ. Φ, 69.

20.

1. Κάδμου γάμον, μετὰ τῆς Ἀρμονίας.—2. ἔπος, ὅπερ ὁ ποιητῆς λέγει ἐν τῷ ἐπομένῳ στίχῳ.—3. Ὁ Πλάτων λέγει· «καὶ κινδυνεύει κατὰ τὴν ἀρχαίαν παροιμίαν τὸ καλὸν φίλον εἶναι». (Λυσ. 216, C.). Παροιμιώδης λοιπὸν ἦτο ἡ

21.

1. ἀγαθοί, οὕτω καλεῖ τοὺς εὐγενεῖς (nobiles) οἱ ἦσαν ἅμα καὶ οἱ χρηστοὶ κατὰ τὸν ποιητὴν.—τοῖσι κακοῖσι, τοὺς ποταποὺς καὶ ἀνηθικούς δημαγωγούς νοεῖ.—3. φθειρώσι = διαφθείρωσι, πρραπλανῶσιν.—δικας τ' ἀδίκουσι διδῶσι = τὴν θεραπείαν, τὴν ἀπνομομένην τοῦ δικαίου ἐπιτρέπωσιν, ἀναθέτωσιν.—7. εὐτ' ἂν, ἐπικραταμένην τὸ ἀλλ' ὅταν ἄδηκλπ». —8. ἐρχόμενα, αὐτοῖς, τοῖς κακοῖς δὴλα δὴ.—9. ἐκ τῶν γὰρ—μούναρχοί θ', ὡς δῆμα τῆς προτάσεως ταύτης νοητέον τὸ γίνονται.

22.

2. ἄλλοι δ'—οἱ δ' ἄλλοι θεοί.—ἐκπρολιπόντες, τοὺς ἀνθρώπους δὴλα δὴ.—4. Σωφροσύνη, ταυτίζεται ἐνταῦθα τὸ πρόσωπον τῆς θεότητος μετὰ τὸ πρᾶγμα, ὅπερ αὕτη ἀντιπροσωπεύει. (Buchholz).—Χάριτες, ἐνταῦθα ἐμφανίζονται ὡς θεαὶ τῆς ἠθικῆς τῶν πραγμάτων διατάξεως. "Ἐνθα αὗται κρατοῦσι καὶ κυβερνῶσιν, ἐπικρατεῖ ἡ ὠραία ἁρμονία καὶ ὁμόνοια· τούναντίον, ἔνθεν αὗται ἐξηρανίσθησαν, ἐπικρατεῖ ἀκοσμία, ἀγριότης καὶ πᾶν κακόν. (Buchholz).—6. γινώσκουσι θέμιστας, εὐνομίας = διαθέσεις ἔχουσι φιλοδικαίους καὶ φιλονόμους.—οὐδὲ μὲν = οὐδὲ μὴν. Πρβλ. 18, 17.—7. ὄψρα = ἔως. Πρβλ. Ἰλ. Α. 88· «οὔτις ἐμεῦ ζῶντος καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιοι». —9. ἀγλαὰ μηρία καίων, τίσιν;—11. φραζέσθω = 2ς προφυλάττηται. — σκολιὸν = ἀπατηλός, ἐπίβουλος.—12 οὐδέν, πόθεν ἐξαρτᾶται ἡ πτώσις αὕτη καὶ τί σημαίνει;—13. ἐπέχουσι νόημα = διευθύνουσι τὰς σκέψεις αὐτῶν.—14. ἐσθλά σύμβολα = καλὰς λέξεις, ὀνο-

μασίας.—Θηκάμενοι=ἐπιθέσκοντες εἰς κακὰ αὐτῶν ἔργα.

23.

1. τῆσδε πόλνος πόθεν ἡ γενική ἐξαρτᾶται ; αἰθέρ
ναίων, ὀμηρικόν· πρβλ. Ἰλ. Β, 412· «Ζεῦ κύδιστε, μέγιστε,
κελαινεφές, αἰθέρι ναίων».—Τί σημαίνει ἡ δοτκ. αἰθέρι;—
2. ἐπ' ἀπνημοσύνη, ἡ ἐπὶ τὸν σκοπὸν σημαίνει, —3. Ἀπόλ-
λων, ὡς πολιούχος θεὸς τῶν Μεγάρων, ἃ καὶ ἐννοεῖ ὁ ποιη-
τῆς λέγων ἐν στίχ. 1 πόλμος.—5. ἱερὸν μέλος, τὸν παι-
ᾶνα, ὃς ἦτο ἄσμα ἐγκωμιαστικόν.—6. σπονδάς ἀρεσσά-
μενοι=ποιεῖσθαί τί τινα ἀρεστῶς αὐτῷ. Συνηθεστέρα εἶνε ἡ
σύνταξις ἀρεσκεσθαί τινα τινα.—8. τὸν Μῆδων .πόλεμον,
νοητέα αἰ τοῦ Δαρείου ἢ Ξέρξου παρασκευαὶ κατὰ τῆς Ἑλλά-
δος.—Τί σημαίνει ἡ γνκ. Μήδων;—9. ὀμόφρονα θυμὸν ἔ-
χοντας=ὀμονοοῦντες.—10. νόσφι=μακρὰν, ἀνευ, —11 ἀπὸ
συναπτέον τῷ ἀμῦναι. Τίνα θέσιν ἔχει ἐν τῇ προτάσει τοῦτο
τὸ ἀπαρμπτ. καὶ τὸ προηγούμενον διάγειν;—12. γῆρας
οὐλόμενον, πρβλ. Ἰλιάδ. Α, 2· «μῆνιν οὐλομένην».

24.

1. πόλιν ἄκρην=ἀκρόπολιν.—ἐπύργωσας=ἀνίδρυσας,
ἀνήγειρας.—2. Ἀλκαθίῳ, ὁ Ἀπόλλων τῷ ἥρωι τούτῳ, ἐλ-
θόντι ἐξ Ἡλίδος εἰς Μέγαρα, ἐβοήθησε κατὰ τὴν οἰκοδόμη-
σιν τῶν τειχῶν, κινῶν τοὺς λίθους διὰ τῆς κιθάρας αὐτοῦ.
—3. αὐτὸς δέ, σὺ αὐτὸς τὴν ἀκρόπολιν ἀνίδρυσας, σὺ αὐ-
τὸς νῦν σῶσον αὐτήν.—4. τῆσδε πόλεος, πόθεν ἡ γνκ. ἐξαρ-
τᾶται καὶ τί σημαίνει;—στρατὸν Μῆδων· πρβλ. σημ. εἰς
73, 8.—5. Αἰ τοῦ Ἀπόλλωνος ἑορταί ἐν Ἑλλάδι συνήθως

έτελοῦντο κατὰ τὸ ἔαρ, ὅτε ἐπκνήρχετο εἰς Δελφοὺς ἡ Δῆλον ἐκ τῶν ὑπερβορείων, παρ' οἷς διῆγε τὸν χειμῶνα.—8. ἢ γάρ, αἰτιολογεῖ τὸ αὐτὸς ἀπέρυκε.—9. στάσιν, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν ἔξωθεν ἐπκπειλούμενον πίλεμον.

25.

1. ὄρνιθος, νοεῖ τὸν γέρανον, ὃς σημεῖον τοῦ ἐπερχομένου χειμῶνος καὶ τοῦ καιροῦ τῆς ἀρόσεως εἶνε. Ἡ φωνὴ λοιπὸν τούτου ἀναμιμνήσκει τὸν ποιητὴν, μακρὰν ἐν ἐξορίᾳ διαμένοντα, τοὺς αὐτοῦ ἀγρούς, οὓς νῦν ἄλλοι, ἀρπάσαντες, ἔχουσι (Buchholz).—2. ἀρότου ὠραίου=ἀρόσεως ἐν τῷ καταλλήλῳ καιρῷ γινομένης.—3. μέλαιναν, σημαίνει ὅ,τι καὶ ἡ νῦν παρ' ἡμῖν συνήθης φράσις, «μαύρη ἢ μαυρισμένη καρδιά».—5. ὅτι=διότι.—5. κύψων'=ζυγός.—6. ναυτιλίας, ὁ Θεόγνις ἔλασε τὴν περιουσίαν αὐτοῦ κατὰ τὴν ἀπουσίαν του.

26.

2. Εὐβοίης ἀμπελόεν πεδίον, καὶ νῦν ἔτι ἡ Εὐβοία ἀμπελόφυτος. Πρὸβλ. καὶ Σοφοκλ. Ἀντιγ. 1132. «χλωρὰ ἀκτὰ πολυστάφυλος» (Εὐβοίης).—3. δονακοτρόφου, γνωστὸν, ὅτι οἱ παῖδες τῶν Σπαρτιατῶν ἐκ τῶν δονάκων τοῦ Εὐρώτα παρεσκεύαζον τὴν κλίνην αὐτῶν.—ἄστν, τίνα θέσιν κατέχει ἡ λέξις αὕτη ἐν τῇ προτάσει;—4. ἐφίλευν=τῷ νῦν ἡμετέρῳ «ἐφίλευον», ἥτοι ἐφιλοξένουν.—5. ἐκείνων, τῶν περιποιήσεων τῆς φιλοξενίας. Πόθεν ἐξερτάται ἡ γινκ. καὶ τί σημαίνει;—6. φίλτερον, ὁ Ὅμηρος λέγει ἐν Ὀδυσσεΐας 1. 27. «οὐ τοι ἐγὼ γ' ἤς γαίης δύναμμι γλυκερώτερον ἄλλο ιδέσθαι».

27.

1. Ἐν μοι, συναπτέα ἢ ἐν μετὰ τοῦ πέσοι.—ἐπειτο, πότε;—2. χάλκεος=αἰώνιος, ἀφθαρτος· πρβλ. Ὅμ. Ἰλ, Ρ. 425, ἐν Ὀδυσσεΐᾳ (Ο, 329) λέγεται «σιδήρεον οὐρανόν».— χαμαιγενέων, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς ὕψι ἢ αἰθέρι γεννηθέντας θεούς.—3. οἱ με φιλεῦσιν, τὸ ἀντίθετον «τοῖς ἐχθροῖς».

28.

1. ἄτης, ἀντιτίθεται ἐνταῦθα τῷ κέρδεος.—3. ἐν φρεσίν εἰδῶς, τὸ ἀντικείμε. τοῦ εἰδῶς εἶνε ἢ ἐπομένη πρότασις.—4. γίνεται, ὁ ἐργάζεται.—7. ὅσο' ἐθέλησιν, ἢ ἀναφορικῆ πρότασις εἶνε ὑποκείμε. τοῦ παραγίνεται.—8. πείρατ' ἀμηχανίης=τὰ ὅρια τῆς ἀδυναμίας αὐτοῦ (ὡς ἀνθρώπου).—10. κατὰ, τί σημαίνει ἐνταῦθα ἢ κατὰ μετ' αὐτῆς;

29.

2. τοῦ=οὔ.—τὸ=τοῦτο, συναπτέον τῷ τυχεῖν· σπανία καθόλου ἢ σύνταξις τοῦ τυγχάνειν μετ' αἰτιατκ., συχνότερα δέ πως μετ' αἰτιτκ. τοῦ οὐδτρ. ἀντωνυμίας ἢ ἐπιθέτου.

30.

1. Πάντων, συναπτέον τῷ ἄριστον.—ἐπιχθόνιοι=ἄνθρωποι.—2. ὄξεος=διαπεραστικοῦ· πρβλ. Ἰλ. Ε, 345.—3. ὅπως, ἐπιτείνει τὸ ὄκιστα.—4. ἐπιεσσάμενον, ἐκ τοῦ ἐπιέννυμι. Ποιητικῶ τῷ τρόπῳ ζώη τις τῷ τεθνεῶτι ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ ἀποδίδεται.

32.

1. Τόλμα=ἐγκρατεῖω, ὑποφέρω μεθ' ὑπομονῆς· ὁ Ὅμηρος λέγει· «τέτλαθι δὴ, κραδίη».—ὅμως, ἄλλοτε προσηγείται ἄλλοτε δ' ἔπεται τῆ ἐναντιωματικῆ μετοχῆ.—κακοῖσιν, δοτικ. τοῦ κακά.—2. δειλῶν, οὕτω λέγει τοὺς μὴ εὐγενεῖς.—ὄξυτέρη, ἢ ἡ τῶν ἀγαθῶν (εὐγενῶν).—3. σύ, εὐγενῆς ὢν.—ἀπρήκτοισιν=καθ' ὧν δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ κατορθωθῆτι, ἀδιόρθωτα, ἀθεράπευτα.—ἄχθευ=ἄχθου.—ἀνία, ἀντίθετον τοῦ εὐφραϊνε.—7. λίμνης=θαλάσσης.—οὐτ' ἄν, ὁ σύνδεσμος ἂν ἀνήκει τῷ νοουμένῳ ῥήματι προφύγοι.—καταδύς, πῶς θ' ἀναλυθῆ ἢ μετ. ;—8. Τάρταρος ἠερῶεις, καὶ ὁ Ὅμηρος λέγει ὡσαύτως ἐν Ἰλ. Θ. 13.

33.

1. σὺν οἷς=τῆ ἐπικουρίᾳ τῶν ὁμοίων.—2. γῆν, νοητέα ἢ πρόθεσις ἐπί. Ἀνατίθεται τῷ πόντον.—3. Ὅμοια λέγει ὁ Ὅμηρος ἐν Ἰλ. Κ. 217· ἀμέγα κέν σὶ ὑπουράνιον κλέος εἶη... Αἰεὶ δ' ἐν δαίτησι καὶ εἰλαπίνησι παρέσται.»—5. αὐλίσκοισι, αὐλοὶ συνῶδευον τὴν ἐν τοῖς συμποσίοις ἀπαγγελίαν τῶν ἐλεγείων.—6. καλά τε καὶ λιγέα, σύστυχ. ἀντικείμε. εἰς τὸ ἴσονταί σε.—εὐκόσμως ἐρατοῖ=ἐν τῇ κοσμιότητι αὐτῶν ἀξιαγάπηται.—10. ἄφθιτον, συναπτόν τῷ αἰέν.—13. ἐφῆμενος, ἡ μτυχ. αὕτη προσδιορίζει τὴν ἑτέραν περῶν.—ἀνθρώποις, συναπτόν μετὰ τοῦ μελήσεις.—14. ἰοστεφάνων, συνήθως ἐπίθετον τῆς Ἀφροδίτης καὶ τῶν Ἀθηνῶν.—15 μέμυλε, ὡς ὑποκείμε. νοητέον τὸ ἀτὰ Μουσαῶν δῶρα.—ἀγλαὰ Μουσαῶν δῶρα, τίνα ταῦτα ;—15. αἰοιδὴ ἔσση=θὰ εἶσαι ἀντικείμενον ῥῆδης.—16. ὄφρ' ἂν, δηλαδὴ ἢ.

34.

Ἡ ἐλεγεία αὕτη, ἀπευθυνομένη πρὸς τὸν Σιμωνίδην, ἐποιήθη ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐντυπώσεων τῆς ἐπαναστάσεως· διὸ ὁ ποιητὴς δὲν τολμᾷ καὶ μεταξὺ τῶν ὁμοίων αὐτῷ ἐλευθέρως νὰ ἐκφρασθῆ, ἀλλὰ μεταχειρίζεται τὴν ἀλληγορίαν, ἵνα μὴ ἐκθέσῃ ἑαυτὸν εἰς τὰς σφοδρὰς ἐπιθέσεις τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ ἀντιπάλων (Buchholz) — 2. ἀνιῶμην, τὸ ἀντίθετον εὐφραίνεισθαι—ἀγαθοῖσι. νοεῖ τοὺς εὐγενεῖς, ἐκ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ὁ ποιητὴς. — 3. με γινώσκοντα παρέρχεται=καὶ γινώσκων ἀφῆνω τι ἄρρητον. — 4. χρημοσύνη, τί σημαίνει ἢ δτκ.;—γνοῖς, μτχ. ἐναντιωμτ., διὸ τὸ περ. — 5. οὐνεκα=διότι. — καθ', μετὰ τοῦ βαλόντες. — 6. Μηλίου πόντου, τὸ Αἰγαῖον πέλαγος νοεῖ. — 7. ἀντλεῖν, τὸ τῆς θαλάσσης ὕδωρ, τὸ διὰ τὴν τρικυμίαν εἰσρμῶν εἰς τὸ σκάφος. 8 ἀμφοτέρων τοίχων, τῆς νεῶς. Πόθεν ἐξαρτᾶται ἢ γνκ. καὶ τί σημαίνει; — 9. οἱ ἔρδουσι=ἔτι τοῖα ἔρδουσι. — κυβερνήτην, περιληπτικῶς κεῖται· νοοῦνται δ' οἱ ἰσχυρότατοι τῶν εὐγενῶν. — 10. φυλακὴν εἶχεν, τίνοσ; — 11. κόσμος=τάξις. — 12. δασμὸς=διανομὴ τῆς γῆς. — εἰς τὸ μέσον=ἐξ ἴσου δι' ἀμφοτέρα τὰ μέρη, ἀφτριαστως. — 14. κατὰ—πῆρ. — 15. ἠνίχθω=ταῦτά μοι αἰνιγματωδῶς εἰρήσθω. — κεκρυμμένα=κεκρυμμένως, ἤγουν ἀσαφέστερον τῆ φράσει. — 16. γινώσκοι, τὰ αἰνιγματωδῶς εἰρημένα ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ ἐν τοῖς ἄνω.

35.

1. βούλεο=βούλομαι μάλλον, διὸ ἔπεται ὁ συγκριτικός ἦ. — 2. πασάμενος=κτῶμαι. — 4. ἐών, ὑποθκ. μτχ.

36.

2. ὀλίγοις ἀνδράσι, τοῖς ἀριστοκρατικοῖς.—2. ἔπεται
=πάρεστι.

37.

1. τοὶ κακοὶ=εἰ κακοί.—3. ἔργα τε δεῖλ' =ποταπά,
ἀχρεῖα.—4. ἐλπόμενοι=οιόμενοι.

38.

1, τέλος=ἔκβασις.—2. πάντων, συναπτέον τῷ τέλει.
—τίθησι, αὐτά, δηλαδὴ «πάνθ' ὅσ' ἔστι».—3. ἀλλ' ἐπήμεροι=ἐφήμεροι.—4. ἃ δὴ=οἷα δὴ. — οὐδὲν εἰδότες=
οὐδαμῶς εἰδότες· ποῖον τὸ ἀντικείμεν. τοῦ εἰδότες;—5. ὁ
Σόλων λέγει «πάντη δ' ἀθανάτων ἀφανῆς νόος ἀνθρώποισιν».—
6 ἐπιπειθῆναι=πεποιθήσεις. — 7. ἀπρηκτον=ἄνευ ἀποτελέσματος.
—8. ἐτέων περιτροπᾶς· πρβλ. Ψ, 835· «περιπλομένους ἐνιαυτούς.»—9. βροτῶν, συναπτέον μετὰ τοῦ οὐδαίης.—
10. ἀγαθοῖσι, νοεῖ ἐνταῦθα τοὺς πλουσίους.—στχ. 9—10
πᾶς τις προσδοκᾷ ὅτι ἐντὸς ὀλίγου τῆς εὐνοίας τοῦ Πλούτου
θ' ἀποκτήσῃ χρήματα, οὕτω δὲ καὶ τὴν εὐνοίαν τῶν πλουσίων (ἀγαθοῖς).—12. τέρμα, τῶν πόθων αὐτοῦ.—13. θνητῶν, συναπτέον μετὰ τοῦ τοὺς δέ.—16. πορφυρῆς ἀλός· πρβλ. σημ. εἰς 32, 7.—18. δυστήνω=ἀποτρόπαιος· οὕτως ἐθεωρεῖτο ὁ δι' ἀγχόνης θάνατος.—19. αὐτάγρετοι=ἐκόντες.—20. ἄπ' =ἄπεστιν.—21. ἀνεπίφραστος=ἀπροσδόκητος.—23. ἐρῶμεν, μετάβασις εἰς τὸ α'. πρόσωπον, καθόσον ὁ ποιητὴς περιλαμβάνει καὶ ἑαυτόν, =δὲν ἠθέλομεν ἐπισύρει καθ' ἡμῶν ἐκόντες κακά.—24. θυμὸν ἔχοντες=τὸν νοῦν διευθύνοντες εἰς...—αἰκιζοίμεθα=βασανίζομαι.

39.

1. Χίος ἀνὴρ, ὁ Ὅμηρος.—2. Πρβλ. Ἰλ. Ζ, 146.—3. μὴν=ὄμωσ. = οὔασι, συναπτόεν τῷ δεξάμενοι τί σημαίνει αὕτη ἢ δοτκ. καὶ ἡ ἐπομένη στέρονοις;—οὔασι δεξάμενοι στέρονοις ἐγκατέθεντο. ὁ ὁ Χίος ἀνὴρ εἶπεν.—6. ὄφρα... ἔχη=ἕως ἀν' ἔχη.—8. ἐλπίδα=προσδοκίαν.—9. καμάτου, κυρίως=κόπωσις, ἐξασθένωσις, ἐνταῦθα=νόσος.—10. νήπιοι, ἐπιφώνησις, δι' ἧς ὁ γράφων ἐκφέρει κρίσιν αὐτοῦ περὶ τῶν προσώπων τῶν σημαυνομένων διὰ τῆς λέξεως.—13. ψυχῇ, τῶν ἀγαθῶν, συναπτόεν τῷ χαριζόμενος. Τί σημαίνει ἡ γνκ. ἀγαθῶν καὶ τίνα ἀγαθὰ νοεῖ ὁ ποιητής;

40.

2. τύχα, νοεῖ τὸ ἐν Θερμοπύλαις συμβάν.—πότιμος, νοεῖ τὸν ὑπὲρ πατρίδος θάνατον τῶν ἡρώων.—3. βωμός, οὕτω καλεῖ τὸν τάφον τῶν ἐν Θερμοπύλαις πεσόντων, διότι ἐπ' ἐκείνου ἐτελεῖτο πρὸς τιμὴν αὐτῶν θυσία καὶ ἄλλη λατρεία, ὡς ἤρμοζεν εἰς ἐνδόξως πεσόντας.—πρὸ=ἀντί—μυῖστις=ἀνάμνησις, τοῦ λαμπροῦ αὐτῶν κατορθώματος· ῥῆμα νοητέον τὸ γίγνεται.—4. ἐντάφιον, μεταφορικῶς ἐνταῦθα νοεῖ τὴν δόξαν καὶ φήμην τῶν πεσόντων.—6. σακός, νοεῖ τὸν τάφον.—οἰκέταν=ἔνοικος· κατηγορημ. προσδιορισμὸς εἰς τὸ εὐδοξίαν εἶλετο.—7. εἶλετο=ἔλαβεν, εἰσεδέξατο.—μαρτυρεῖ, ὅτι ἐν τῷ τάφῳ τούτῳ κρύπτεται ἡ τῆς Ἑλλάδος δόξα.—καὶ Λεωνίδα, διότι ἐν τῷ αὐτῷ τάφῳ τεθαμμένος κεῖται.

41.

2. ὄρθου=σῶζε.—4. ἀώρων=πρώρων, γινομένων ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς δυνάμεως καὶ νεότητος.

42.

2. στεφανηφόροις ἐν ὄραις, νοεῖ τὴν ὄραν τοῦ ἔαρος· ἐν τοῖς Ἀνακρεοντείοις λέγεται «στεφανηφόρου μετ' ἧρος».
—4. ἀμφέπετον= προστατεύετε.

43.

1. τέκνα, ἐρμηνεύεται διὰ τῶν ἐπομένων στίχων.—4. Ἡ Ἄρτεμις δὲν εἶνε μόνον κυνηγός, ἀλλὰ καὶ θεὰ τῶν τοκετῶν.

44.

1. μεδέων= βασιλεύων, ἄρχων— κλεεννᾶς= κλεινῆς.—2. Βρομίαις, ταῖς ἀκολουθοῦσαι τὸν Βρόμιον (Βάκχον).— ὄρχηστᾶ, ὁ Αἰσχύλος (Πέρσ. 448) καλεῖ τὸν Πᾶνα ὁμοίως «φιλόχορον». — 3. γελάσειας. . . . ἐπ' ἐμαῖς εὐφροσύναισι, καὶ μὴ βασκάνῃ βλέμματι ταύτας βλέποις.—4. ταῖσδ', ἃς νῦν δὴ ψάλλω πρὸς τιμὴν σου.

45.

2. φυάν, αἰτιατ. τοῦ κατὰ τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς.—3. ἀδόλως= δικαίως.—4. ἠβᾶν= διασκεδάζειν ὡς νέον.

46.

1. κλαδί, δοτικ. τοῦ κλάδος κατὰ μεταπλασμόν.—4. ἰσονόμους= δημοκρατουμένους· ἡ δημοκρατία παρέχει πᾶσι τοῖς πολίταις ἴσα ἀστικά δικαιώματα καὶ ἐλευθερίας.—6. Τὰς τῶν μακάρων νήσους οἱ ἀρχαῖοι ἐτοποθέτου ἐν τῷ

᾽Ωκεανῷ παρά τὴν δυτικὴν ἄκρην τῆς γῆς.—7. ἵνα περ
᾽Αχιλλεύς, ποῖον τὸ ῥῆμα τῆς προτάσεως;—8. φασίν, ποῖον
ἀπαρέμφ. θὰ νοηθῇ ἐξακτώμενον ἐκ τοῦ φασίν;—12. καίνω
=κτείνω.—15. ὅτι=διότι.

47.

1. Λευψίδριον, ἔκειτο ἐν τῷ δήμῳ Πικανίας, ἀφ' οὗ καὶ ὁ
Δημοσθένης· τοῦτο ἐτείχισαν οἱ Ἴ�λκμαϊωνίδαι θέλοντες νὰ
κατέλθωσιν εἰς Ἀθήνας καὶ νὰ ἐλευθερώσωσιν αὐτάς· πρβλ.
᾽Αριστοτέλους Ἀθηναίων πολιτείαν, κεφ. 19.—προδωσέ-
ταιρον=τοὺς ἐταίρους προδίδον.—2. μάχεσθαι, πόθεν ἐξ-
αρτᾶται τὸ ἀπαρέμφατον;

48.

Τὸ ᾄσμα τοῦτο ἐψάλλετο ἐν Ῥόδῳ ὑπὸ παιδῶν, περιερ-
χομένων τὰς οἰκίας, ἐπὶ τῇ ἄριξί τῶν χελιδόνων καὶ τοῦ
ἔαρος.—1. καλὰς ὥρας, νοεῖ τὸ ἔαρ.—6. παλάθαν, ἀρ-
μάθα σύκων ξηρῶν.—προκυκλεῖν, ἀπαρέμφ. ἀντὶ προστα-
κτικῆς.—8. δέπαστρον=ποτηράκι.—9. κάνυστρον=κx-
νυστράκι.—10. χελιδῶν, οἱ παῖδες ὀμιλοῦσιν ὡς ἀντιπρόσω-
ποι τῆς χελιδόνος.—11. λεκιθίταν, δηλ. δὴ ἄρτον, κατε-
σκευασμένον ἐξ ἀλεύρου ὀσπρίων.—12. ἀπίωμες=ἐπίωμεν.
—λαβόμεθα, ἡ ὑποκτ. δὲν σημαίνει ἀπορίαν, ἀλλὰ προσδο-
κίαν.—13. εἰ μὲν τι δώσεις, ὡς ἐπίδοσιν νοητέον τὸ κx-
λῶς ἔχει» πρβλ. Ἰλ. Α. 135—6.—14. φέρωμεν, ὑποκτ.
ἰσοδυναμοῦσα μέλλοντι πρβλ. οἴσομεν (στιχ. 16).—16.
νω=αὐτήν.—20. γέροντες, γκρινίχριδες, ἀλλὰ παιδάκια
χαρούμενα.

49.

1. κυανένη=μαύρη.—2. μενεγχείας, ἢ ὀνομαστ. μενέγ-
χης=ὁ τὸ ἔγχος ὑπομένων, θαρραλέος—πολύρρηνον=
πολυπρόβατον.—3. γυίοις, ἢ δοτ. ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἀμ-
φιέσαντο.—4. ἀμφιέσαντο, πρβλ. 30, 4.

50.

1. Τὸ ἐπίγραμμα τοῦτο λέγεται ὅτι ἦτο ἐπιγεγραμμένον
ἐπὶ τοῦ ἐν Γέλα τάφου τοῦ Αἰσχύλου καὶ συνετάχθη ὑπ' αὐ-
τοῦ τοῦ ἰδίου — πυροφόροιο Γέλας, πόθεν ἐξαρτᾶται ἡ
γνκ.;—3. Γέλας, πόλις Σικελίας, ἐν ἧ, θανών, ἐτάφη ὁ
Αἰσχύλος—ἀλκὴν=τὴν δύναμιν, ἀνδρείαν τίνος;—3. Μα-
ραθώνιον ἄλσος, νοεῖ τὴν πεδιάδα τοῦ Μαραθῶνος, ἐν ἧ
ἐπολέμησεν ὁ Αἰσχύλος πρὸς τοὺς Μήδους.—4. βαθυχαι-
τήεις=βαθυχαιτής. Ὁ Ἡρόδοτος (6, 19) ὀνομάζει τοὺς
Πέρσας κομήτας.—ἐπιστάμενος, ἐξ ἰδίας πείρας.

51.

1. Μαραθῶνι τοπικὴ πτώσις.—Ἑλλήνων, πόθεν ἐξαρ-
τᾶται ἡ γνκ. καὶ τί σημαίνει; 2. ἐστόρεσαν, κατέβαλον.

52.

1. τῆδε, ἐπίρρ. — 2. Ἐκ Πελοποννήσου, μετὰ τίνος
συναπτόν;

53.

1. ἀγγέλλειν, ἀντὶ τίνος ἄλλης ἐγκλίσεως κεῖται ἐνταῦθα
τὸ ἀπαρεμφατον;—2. ῥήμασι=νόμοις.

54.

1. εὐκλέας=εὐκλεεῖς.—2. εὐρυχόρου· πρβλ. Ὀδ.0, 1, «ἡ δ' εἰς εὐρύχορον Λακεδαιμόνα Πηλλῆς Ἀθήνη ὄχετ'».—3. σθένος, συναπτόεν τῷ δεξάμενοι ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ «πολέμῳ».—τόξων, ἵππων, ἀμφοτέραι αἱ γνκ. ἐξαρτῶνται ἐκ τοῦ σθένους.—4. δεξάμενοι=ὑπομείνχτες, ἀντιστάντες.

55.

1. ἀκμᾶς ἐπὶ ξυροῦ=ἐν ἀκροσφλεστάτῃ θέσει.—Ἐλλάδα πᾶσαν, πόθεν ἡ αἰτιχτικ. ἐξαρτᾶται;—2. ταῖς ψυχαῖς, δοτκ. ὀργκ. πόθεν ἐξαρτᾶται;—3. δουλοσύνας, ἡ γνκ. ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ῥυσάμενοι, ὅπερ=σώσαντες· τί σημάζει ἡ γνκ.;—πῆματα πάντα=πάντα τὰ δυνατὰ κακά.—μνήματα, πκράθεσις εἰς πᾶσιν τὴν προηγουμένην πρότασιν, σημαίνει τί;—μνήμα=ἐνθύμημα.—5. ἄμιν=ἡμῖν.

56.

1. Μεγιστία, τίνος πτώσεως εἶνε; Ὁ μάντις οὗτος, ἐξ Ἀκαρνανίας καταγόμενος, ἠκολούθησε τὸν στρατὸν τοῦ Λεωνίδα· καίπερ δὲ προειδὼς τὴν ἐπικειμένην αὐτῷ τύχην, δὲν ἠθέλησε, παρὰ τὰς προτροπὰς τοῦ Λεωνίδα, νὰ καταλίπη τὸν στρατὸν αὐτοῦ, ἀλλὰ μόνον τὸν μονογενῆ αὐτοῦ υἱόν, συνεκστρατεύσαντα αὐτῷ, οἶκκαδε ἀπέστειλεν. Αὐτὸς μείνας συναπέθανε τῷ Λεωνίδα καὶ τοῖς τριακοσίοις.—2. ἀμειψάμενοι=διαβαίνω—3. σάφα εἰδῶς, διὰ τίνος μέσου;—εἰδῶς, τίνα ἔχει σχέσιν ἡ μετχ. πρὸς τὸ «οὐκ ἔτλη προλιπεῖν» ;

57.

1. ἀέξειν=αὔξειν.—ἐλεύθερον ἄμαρ=τὴν ἡμέραν τῆς

ἐλευθερίας.—2. ἰέμενοι= ἐφιέμενοι. — τοὶ μὲν... τοὶ δέ (5)... τοὶ δέ (7), ἐπιμεριστικαὶ παραθέσεις εἰς τὸ ὑποκείμεν. τοῦ ἐδεξάμεθα.—4. ἀγνᾶς, τοξοφόρου, ἐπίθετα τῆς Ἀρτέμιδος ὡς παρθένου καὶ κυνηγοῦ. — 6. Ἄρη, μετωνομικῶς κεῖται ἀντὶ τοῦ «πολεμικὴν δύναμιν». — 8. χεῖρας συναπτέον τῷ ἰέναι.—9. ἄμμι= ἡμῖν.—ἀστοὶ= συμπολιταί.—10. Νισαίων, ἢ Νίσαια ἦν λιμὴν τῆς Μεγαρίδος.—ἀγορών, ὀνομαστ. ἀγορος= ἀγορά.

58.

2. ἵπποσύνη, τί σημαίνει ἢ δτικ;—3. καλλιχόρου, καὶ ὁ Εὐριπίδης λέγει (Ἑρακλῆδ. 329) «καλλιχόροις Ἀθάναις». — περὶ πατρίδος= ὑπὲρ πατρίδος; μετὰ τίνος συναπτέος ὁ ἐμπρόθετος προσδιορισμός;

60.

1. τόνδε, συναπτέον τῷ βωμόν (4).—νίκας κράτει, κατὰ ποιητικὸν πλεονασμόν= νίκη, ὁ συναπτέον τῷ ἐξελάσαντες.—ἔργῳ Ἄρηος= πολέμῳ; δτικ. τοπικὴ; πρὸς Ἰλ. Α, 521 «καὶ τέ μέ φησι μάχη Τρώεσσι ἀρήγειν». — 2. λήματι= φρόνημα.—πειθόμενοι, ἢ μτχ. αὕτη προσδιορίζει τὴν ἑτέραν ἐξελάσαντες.—3. κοινόν, κατηγορ. ἐπίθ. εἰς τὸ βωμόν τόνδε.—4. ἰδρύσαντο παρὰ τὰς Πλαταιάς.—ἐξελάσαντες, ἢ μτχ. αὕτη προσδιορίζει τὸ ἰδρύσαντο.

61.

1. ἦβην= νεότητα.—3. αἰχμηταί, κατηγορημτχ. προσδιορισμός εἰς τὸ μαρνάμενοι.

62.

1. τ', ἀντιστοιχεῖ τῷ ἐπομένῳ καί (στχ. 2).—πόντος, νοεῖ τὸν Ἑλλήσποντον, ὅστις τὴν Θρακικὴν Χερσόνησον ἀπὸ τῆς Ἀσίας χωρίζει.—2. πόλιας=πόλεις.—ἐφέπει=διέρχεται, διατρέχει. Τίς ἔννοια ποιητικῶς ἐκφέρεται διὰ τῶν δύο πρώτων στίχων;—3. ἐπιχθονίων ἀνδρῶν, συναπτόεν μετὰ τοῦ οὐδενί.—5. οἶδε, τίνες;—6. Φοινίκων, ἐκ νεῶν τούτων ἀπετελεῖτο τὸ μέγιστον μέρος τοῦ Περσικοῦ στόλου.—Ἀσίς = Ἀσίας γῆ.—8. ἀμφοτέραις χερσὶ=πεζικῇ καὶ ναυτικῇ δυνάμει.

63.

Ὁ Σιμωνίδης εὔρεν ἔν τινι νήσῳ νεκρὸν, ὃν ἔθαψεν ἐπιγράψας ἐπὶ τοῦ τάφου τὸ ἐπίγραμμα· «Οἱ μὲν ἐμὲ κτείναντες ὁμοίων ἀντιτύχοιεν, Ζεῦ Ξεῖν', οἱ δ' ὑπὸ γᾶν θέντες ὄναιτο βίου». Μετὰ τοῦτο ἡ ψυχὴ τοῦ ταφέντος, ἐμφανισθεῖσα τῷ Σιμωνίδῃ, συνεβούλευσεν αὐτὸν νὰ μὴ ἐξακολουθήσῃ περαιτέρω τὸ ταξείδιον αὐτοῦ· ὁ Σιμωνίδης ὑπήκουσε, συνεβούλευσε δὲ καὶ τοὺς συνοδοιπόρους του τὸ αὐτὸ νὰ πράξωσιν· ἀλλ' οὗτοι μὴ ὑπακούσαντες ἀπώλοντο ἐν τῇ θαλάσῃ. Νῦν ὁ Σιμωνίδης ἐξ εὐγνωμοσύνης προσέθηκε τοὺς στίχους τούτους τῷ ἀνωτέρῳ μνημονευθέντι ἐπιγράμματι.—
2. ζῶντι, τίνα ἔννοεῖ;

64.

1. Αἰγαίσιον, τὸ Αἰγαῖον πέλαγος.—οἶδμα=kῦμα.—
2. μεσάτω=μέσῳ.

65.

2. φεῦ, ἐπὶ τίνι οἱ ἐν τῷ τάφῳ κείμενοι παρίστανται ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ θρηνοῦντες ;—ὄσσον ἀφ'—πόσον μακρὰν ἀπό.

66.

2. διζόμεναι=ζητοῦσι.—2. ψυχὴν, ὅτι οἱ θεοὶ καὶ θεαὶ κατώκου ἐν ψυχαῖς θνητῶν, ὡς ἐν ἱεροῖς, πολλοὶ παλαιοὶ εἶπον.

67.

2. πλοκάμους, τοὺς κλάδους νοεῖ τοῦ κισσοῦ.—3. ἴτε φλορρῶξ ἄμπελος, νοητέον «πάντοι θάλλοι».—4. ἄμπελος—κλήμα.—ὑγρά=εὐκαμπτα, εὐλύγιστα.—κλήματα=κλάδος.—5. εὐμαθίης, νοεῖ τὸ εὐνόητον καὶ σφραῖς τοῦ Σοφοκλέους.—πινυτόφρονος=σωφρονέστατος, συνετώτατος (Ἑσύχιος).—μελιχρὸέ=ὀ γλυκὺς ὡς τὸ μέλι.—6. ἵσκησεν, ἐν τοῖς ποιήμασιν αὐτοῦ.—ἄμιγα=ἀνάμιγα=ἀναμίξ, ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν Μουσῶν καὶ Χαρίτων.

68.

1. Ἄρης Μακεδῶν, νοεῖ τὸν Φίλιππον τὸ Μακεδῶν ἐπέχει θέσιν ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ.